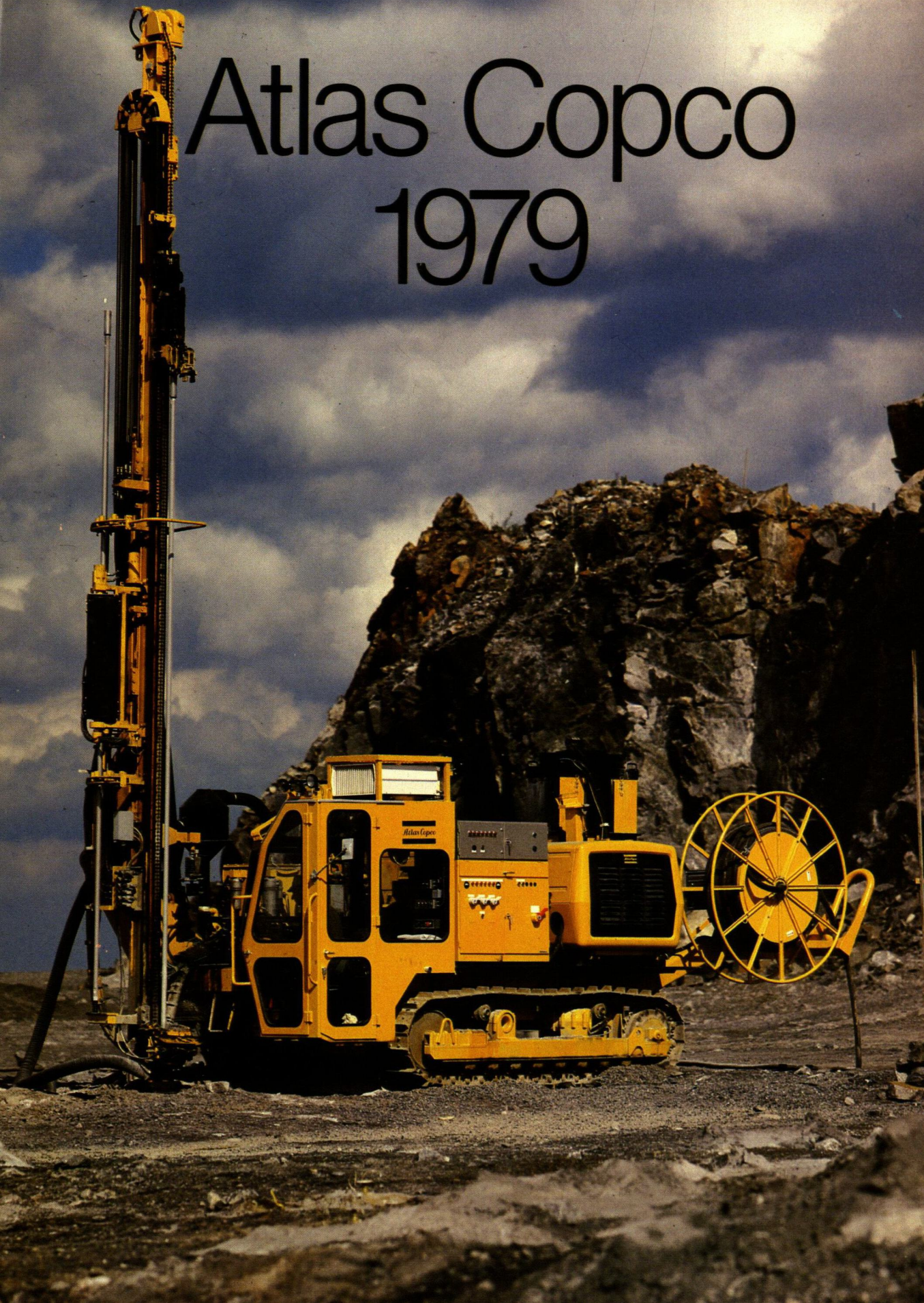

Atlas Copco 1979

Kallelse till bolagsstämma

Ordinarie bolagsstämma hålles **onsdagen den 2 april 1980 kl 9.15** på Grand Hôtel (Spegelsalen), Södra Blasieholmshamnen 8, Stockholm.

Aktieägare, som önskar delta i bolagsstämman, skall anmäla sig för sådant deltagande **senast måndagen den 31 mars 1980 kl 16.00**.

Anmälan skall ske per telefon 08/743 80 00 eller per brev under adress Atlas Copco AB, 105 23 Stockholm.

I bolagsstämmans beslut om utdelning kommer att anges den dag, då aktieboken och den i anslutning till denna förda förteckningen över panthavare m fl skall avstämmas. Styrelsen har som avstämningsdag beslutat föreslå den 8 april 1980. Beslutar bolagsstämman enligt förslaget beräknas utdelningen komma att utsändas av VPC den 15 april 1980 till dem, som på avstämningsdagen är införda i aktieboken eller i den nämnda förteckningen.

Meddelande om preskription av fondaktier

De aktieägare som ännu inte tagit ut aktier i Atlas Copcos fondemissioner åren 1943, 1950, 1952, 1955, 1960, 1965, 1971 och 1973 anmodas härmed att **senast den 15 december 1980** till Skandinaviska Enskilda Banken, Emissionsavdelningen, 106 40 Stockholm, framställa sina anspråk på att erhålla fondaktier. Efter nämnda dag kommer kvarvarande fondaktier hänförliga till de angivna emissionerna att säljas genom fondkommissionär för de berättigades räkning på sätt som anges i 4 kap 17 § aktiebolagslagen. Dessa har därefter endast rätt att utfå försäljningslikviden med avdrag för kostnaderna för försäljningen. Belopp som ej har lyfts inom fyra år från försäljningen tillfaller bolaget.

Atlas Copco AB
Postadress: 105 23 Stockholm
Besöksadress: Sickla Industriväg 3
Nacka
Telefon: 08-743 80 00

Omslagsbilden:

ROC 920 HCE är ett nytt, el-hydrauliskt bergborraggregat som fyller högt ställda arbetsmiljökrav: inga avgaser, ljuddämpad förarhytt, dammavskiljare, mekaniserad borrhållning etc.

Aggregatet togs ursprungligen fram för det norska stenbrottet Feiring Bruk, men passar även andra stenbrott eller gruvor med dagbrott.

Atlas Copco

Årsredovisning 1979

Året i korthet	3
Fem år i sammandrag	4
Styrelsens verksamhetsberättelse	6
Vinstdisposition	9
Atlas Copco-Gruppen, Resultaträkning	10
Atlas Copco-Gruppen, Balansräkning	11
Finansieringsanalys	12
Atlas Copco AB, Resultaträkning	13
Atlas Copco AB, Balansräkning	14
Bokslutskommentarer	16
Aktier och andelar	19
Revisionsberättelse	20
VD kommenterar	21
Atlas Copco MCT	22
Atlas Copco Airpower	26
Atlas Copco Tools	30
Berema	34
Monsun-Tison	36
Utblick mot marknaden	38

Atlas Copco välkomnar OECD:s riktlinjer för internationellt verksamma företag, som vi anser oss följa i allt väsentligt.

Vid utarbetandet av denna verksamhetsberättelse har riktlinjerna beaktats, med undantag för vissa uppgifter som vi av konkurrensskäl inte anser oss kunna lämna.

Bolaget ställer sig också positivt till ILO:s riktlinjer rörande multinationella företag och arbetsmarknaden.

I enlighet med ISO-standard har i årsredovisningen följande beteckningar använts:

valuta: SEK svenska kronor	prefix: k tusen
USD US-dollar	M miljoner
CHF schweiziska francs	
DEM västtyska mark	

Atlas Copco AB Styrelse

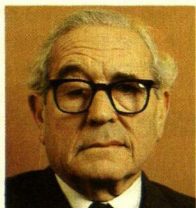
Valda av bolagsstämman

Peter Wallenberg
Ordförande
Invald 1970
Industriell rådgivare
SE-banken

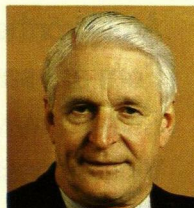
Kurt-Allan Belfrage
Vice Ordförande
Invald 1956
Verkst dir Atlas
Copco AB 1957-70

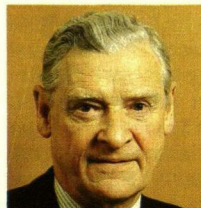
Henry N. Sporborg
Invald 1969
Dir Hambros Ltd
England

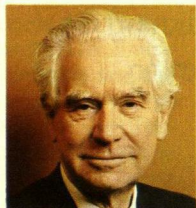
Jan Hellner
Invald 1969
Jur dr Professor
vid Stockholms
Universitet

Sture Ödner
Invald 1970
Verkst dir
Saléninvest AB

Erik Johnsson
Invald 1972
Tekn dr Verkst dir
Atlas Copco AB
1970-75

Axel Iveroth
Invald 1975
v Ordf Sveriges
Industriförbund

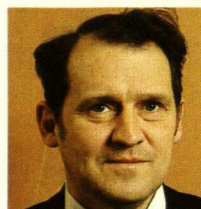

Curt G Olsson
Invald 1976
Verkst dir
SE-banken

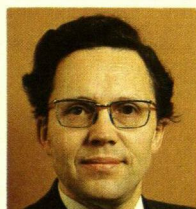

Tom Wachtmeister
Invald 1975
Verkst dir
Atlas Copco AB
sedan 1975

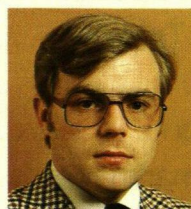
Personalrepresentanter

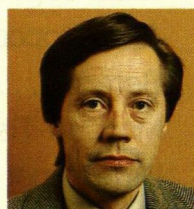
Bo Henning
Invald 1973
Ordf Atlas Copcos
SIF-klubb Nacka

Ingmar Berthelsen
Suppleant
Invald 1973
Ordf
CF-STF lokalavd
Nacka

Kjell Nordström
Suppleant
Invald 1977
Ordf Eccoverkens
Verkstadsklubb
Skara

Per-Erik Nyholm
Invald 1973
Ordf Atlas Copcos
Verkstadsklubb
Nacka

Bengt Andersson

Vid en flygolycka utanför Nizza den 3 september 1979 omkom fyra Atlas Copco-män: Bengt Andersson, vice verkställande direktör i Atlas Copco AB, D E Chase, verkställande direktör i Atlas Copco UK Holdings Ltd., Ulf Öberg, verkställande direktör i Atlas Copco Craelius AB, Christer Swegen, ekonomichef i Atlas Copco Craelius AB.

Året i korthet

Atlas Copco-Gruppens fakturerade försäljning under 1979 steg med 12 % till 5 305 MSEK (1978 4 742). Orderingången ökade med 13 % till 5 527 MSEK (4 888).

Vinsten efter finansiella intäkter och kostnader steg till 334 MSEK (301).

Styrelsen föreslår en utdelning av 6 SEK per aktie på det genom 1979 års emissioner utökade aktiekapitalet.

De senare årens tendens till förbättrat kapitalutnyttjande bestod.

Avkastningen på totalt genomsnittligt kapital var 11,4 % (11,2).

Relationen mellan eget kapital och totala tillgångar (soliditeten) har genom årets fond- och nyemission förbättrats till 34,9 % (34,5).

Nya säljbolag har startats i Japan och Singapore. I USA har Jarva Inc – specialiserat på tunneldrivningsmaskiner – införlivats med Atlas Copco-Gruppen. Avtal om ytterligare ett "joint venture" i Jugoslavien tecknades under året.

Atlas Copco AB

Direktion

Tom Wachtmeister, verkst dir
Einar Liwendahl, v verkst dir, marknadsföring – öst
Sven-Ingvar Svensson, v verkst dir, marknadsföring – väst
Bengt Andersson, v verkst dir, ekonomi, administration,
avliden 3 september 1979
Kalevi Söderlund, dir, ekonomi, administration
från 4 september 1979
Bo Gyllenberg, dir, produktion
Hans Johnsson, dir, information och samhällskontakt
Rolf Lahnshagen, dir, personal
Jan Holdo, verkst dir, Atlas Copco MCT AB
Iwan Åkerman, verkst dir, Atlas Copco Airpower N.V.
Göran Lundborg, verkst dir, Atlas Copco Tools AB

Övriga direktörer

Anders Björk, Lennart Friberg,
Anders Kindahl, Olle Lundquist

Speciella rådgivare

Olof Landenius, Stig Unger

Revisorer

Birger Sonesson, aukt revisor
Bertil E Olsson, aukt revisor
Karl-G Giertz, aukt revisor, suppl
Roland Valtersson, aukt revisor, suppl

Atlas Copco-Gruppen

Fem år i sammandrag

MSEK om ej annat anges	1975	1976	1977	1978	1979
Fakturering	3 385	3 791	4 157	4 742	5 305
Ökning i %	14,8	12,0	9,7	14,1	11,9
Andel fakturering utomlands i %	90	90	91	92	92
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	430	338	297	301	334
i % av fakturering	12,7	8,9	7,1	6,3	6,3
Tillgångar enligt balansräkningen	3 571	3 950	4 413	4 546	4 990
Räntabilitet på totalt genomsnittligt kapital i % ¹⁾	17,0	12,8	11,4	11,2	11,4
Justerad vinst efter skatt ²⁾	208	165	141	145	165
i % av genomsnittligt eget kapital ³⁾	17,4	12,3	9,7	9,5	10,0
i kronor per aktie ⁴⁾	14,65	11,98	9,39	9,67	9,99
Soliditet ⁵⁾	35,3	36,3	33,5	34,5	34,9
Investeringar i anläggningar	174	153	169	133	161
Medelantal anställda	18 236	18 271	18 032	17 664	17 883
Fakturering per anställd (kSEK)	186	207	231	268	297
Utdelning per aktie (SEK) ⁴⁾	4,38	4,96	4,96	5,79	6,00⁶⁾
Börskurser ⁴⁾ högsta (SEK)	145	151	129	117	98
lägsta (SEK)	101	111	74	88	68
P/E-tal ⁷⁾	8,9	11,3	10,7	10,4	7,8

¹⁾ Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med tillägg för räntekostnader i % av genomsnittliga tillgångar enligt balansräkningen.

²⁾ Avdrag har gjorts med en schablonberäknad skatt (50 %) och minoritetsandelar i årets resultat.

³⁾ I det egna kapitalet har inkluderats – med avdrag för latent skatteskuld – obeskattade reserver.

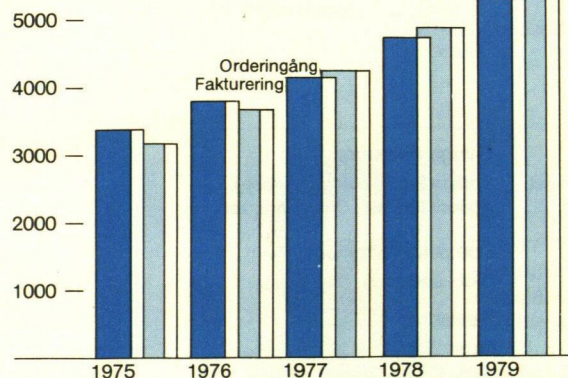
⁴⁾ För jämförbarhet mellan åren har justering för emissioner gjorts.

⁵⁾ Eget kapital enligt fotnot 3 i % av tillgångar enligt balansräkningen.

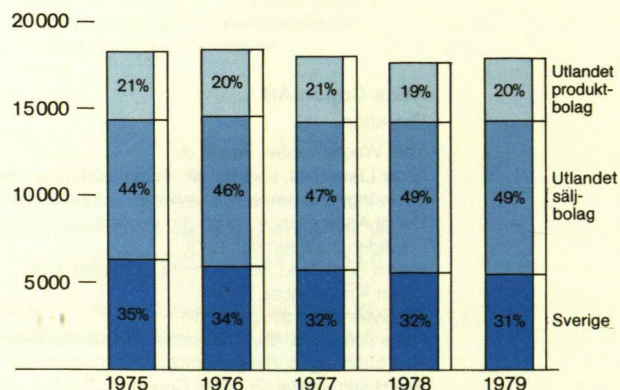
⁶⁾ Enligt styrelsens förslag.

⁷⁾ Price/Earning – verksamhetsårets genomsnittliga börskurs i relation till justerad vinst per aktie.

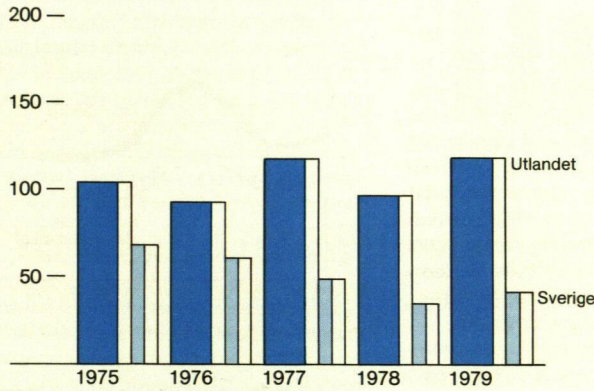
Fakturering och ordergång

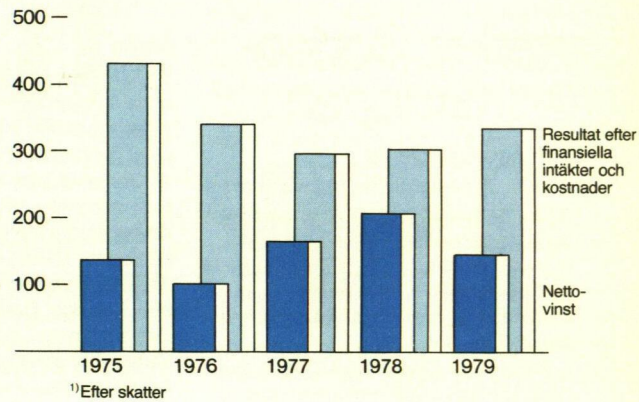
Antal anställda

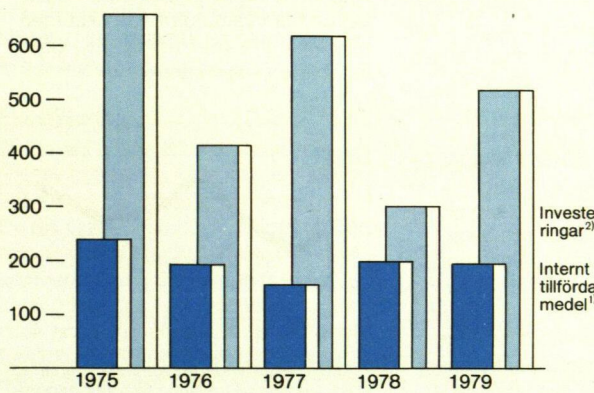
Investeringar i anläggningstillgångar

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader. Nettovinst.¹⁾

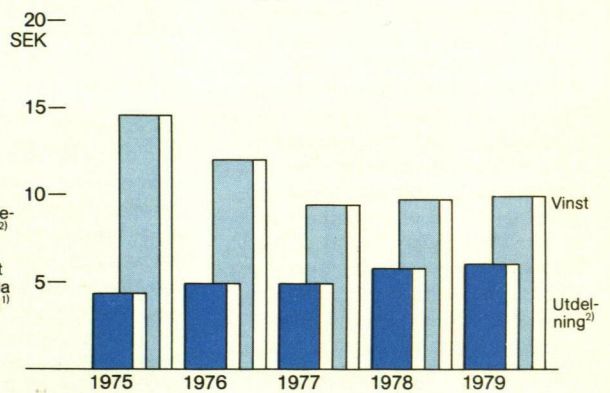
Investeringar och internt tillförda medel

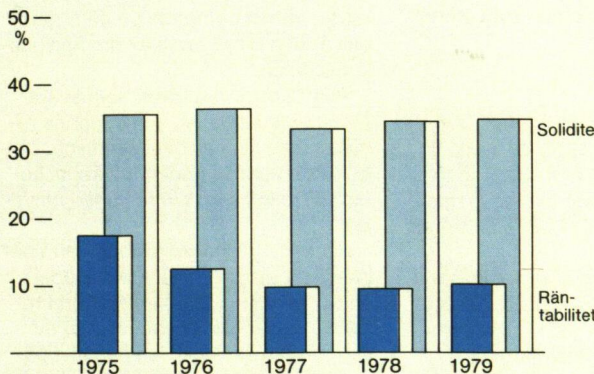
¹⁾ Enligt finansieringsanalys sid 12.

²⁾ Investeringar i anläggningstillgångar, lager och fordringar.

Vinst och utdelning per aktie¹⁾

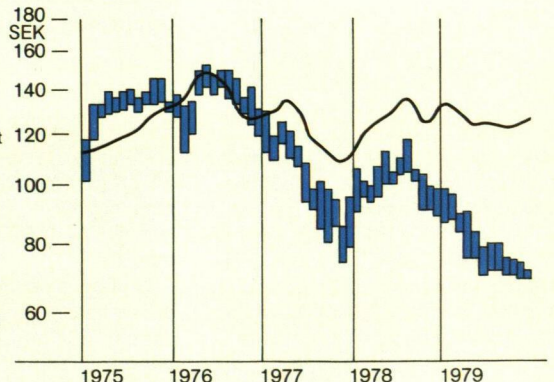

Soliditet, räntabilitet på eget kapital efter skatt¹⁾

¹⁾ Definitioner sid 4.

Börskursens utveckling¹⁾

¹⁾ Justerad för emissioner. Logaritmisk skala. Den svarta kurvan visar totala aktiemarknadens utveckling enligt Affärsvärdens generalindex.

Styrelsens redogörelse för verksamheten 1979

Atlas Copco-Gruppen

Marknadsutveckling

Efter tre års avmattning gick konjunkturen uppåt 1979. Produktion, sysselsättning och vinstnivå steg i många branscher. Investeringsvolymen ökade med i genomsnitt 3 % på Atlas Copcos marknader – den största ökningen sedan 1974.

Men redan första halvåret kom varningssignaler i USA och Storbritannien. Oljepriset fördubblades, vilket medförde att köpkraft drogs bort från både industriländer och utvecklingsländer utan egna oljetillgångar.

Mot slutet av 1979 började följderna märkas i vissa länder: privat och offentlig efterfrågan stagnerade, liksom industriproduktionen och investeringarna.

Många tecken tyder på recession i USA under andra halvåret 1980, bromsad tillväxt i Väst Europa, betalningsproblem i många utvecklingsländer och statshandelsländer. För Atlas Copcos del finns dock ljusglimtar i denna dystra bild. Några marknader inom Väst Europa, Fjärran Östern och oljeländerna kommer troligen att redovisa god ekonomisk tillväxt. Företagets geografiska spridning, den ytterligare utbyggda sälj- och serviceorganisationen samt ett antal konkurrenskraftiga spetsprodukter, varav några lanserades under året, är styrkefaktorer som också ger möjligheter till fortsatt ökad marknad för Atlas Copco.

Industri

Atlas Copco-Gruppen kunde under 1979 avsevärt öka sin försäljning till industrin, särskilt av stationära kompressorer men även tryckluftverktyg. Framgångar noterades för en rad avancerade produkter som löser viktiga problem för kunderna. Dit hör oljefria skruvkompressorer vilka ger ren och torr luft till bl a bryggerier, läkemedelsindustrier, elverk, förpackningsindustrier samt bil- och möbeltillverkare. En annan "framtidprodukt" är multipelmutterdragare, som tillsammans med det nya styrsystemet MACS, drar åt skruvförband i verkstads- och bilindustrin med tidigare okänd noggrannhet och snabbhet.

Gruvor

Gruvmarknaden förbättrades. En växande industri förbrukade mer metaller, vilket medförde högre metallpriser och utbyggd kapacitet i gruvorna. Det gäller särskilt guld, platina, diamanter (Sydafrika) och silver (Mexiko). Gradvis ökade också gruvinvesteringarna avseende koppar (Chile, Peru, Zambia), tenn (Bolivia) samt järn och uran (Australien, Canada, Brasilien, Spanien).

Denna ökning har fortsatt under innevarande år och förväntas ge ett förbättrat resultat främst hos Atlas Copco MCT men även i säljbolagen på berörda marknader. Genomgående vinner hydraulisk utrustning terräng på bekostnad av pneumatisk. Atlas Copco – tidigt etablerad som leverantör av hydrauliska bormaskiner och riggar – har på detta område ett försprång framför de flesta av våra konkurrenter.

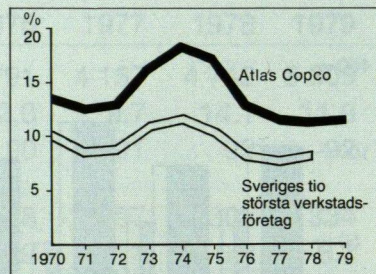
Entreprenad

Den tredje kundgruppen, anläggningsentreprenörer, hade ett magert år. Det berodde främst på att många regeringar, av omsorg om priser och betalningsbalans, bromsade investeringarna i offentliga arbeten. Oljeprishöjningarna bidrog starkt härtill. Härigenom sjönk ordervolymen något för Atlas Copco MCT:s entreprenadutrustningar. Nya, hydrauliska ovanjordsriggar och andra produkter, som lanserades mot slutet av året, förväntas dock kunna ge ökade avsättningsmöjligheter. Ordervolymen för Atlas Copco Airpowers transportabla kompressorer steg däremot kraftigt. Anledningen var främst introduktionen av en liten, transportabel kompressor samt ökad bearbetning av marknaden via återförsäljare.

Resultat

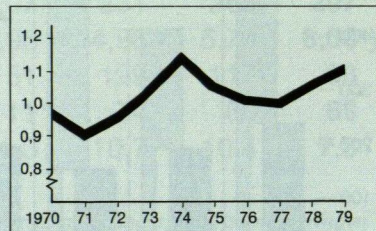
Sammanlagt fakturerade Atlas Copco-Gruppen under 1979 för 5 305 MSEK (föregående år 4 742), en ökning med 12 %. Orderingången uppgick till 5 527 MSEK (4 888), en ökning med 13 %.

Gruppens resultat efter avskrivningar och finansiella intäkter och kostnader blev 334 MSEK (301), vilket innebär en oförändrad vinstmarginal av 6,3 %. Räntabiliteten på totalt genomsnittligt kapital uppgår till 11,4 % mot föregående år 11,2 %.

Räntabilitet. Definition not 1 sid 4.

Omsättningshastigheten på det inom Gruppen arbetande kapitalet har ytterligare kunnat ökas. Stora ansträngningar har gjorts för att samordna materialflöden mellan tillverknings- och säljheterna inom Gruppen. Totala lagren har i värde därför ej ökat med mer än 4,9 % eller 102 MSEK, vilket innebär en volymminskning.

Kapitalomsättningshastigheten definierad som fakturering i relation till totalt genomsnittligt kapital.

Senaste årens tendens till försämrade vinstgenerering i de svenska enheterna har brutits, och de flesta bolagen visar ett icke oväsentligt förbättrat resultat. Trots detta får resultatet för flera enheter betraktas som otillfredsställande, främst beroende på ett alljämt otillräckligt utnyttjande av produktionskapaciteten.

Atlas Copco Airpower, som svarar för en betydande del av Gruppens resultat, redovisar ett ökat överskott. Detta kunde uppnås genom att kapaciteten i tillverkningen bättre kunde utnyttjas.

Bland de utländska säljbolagen visar bolagen i Belgien, Frankrike, Nederländerna, Italien och Mexiko goda resultat, medan Gruppens resultat av verksamheten i Brasilien negativt påverkats av den kraftiga devalveringen i december. Säljbolaget i Iran redovisar även i år förlust och har dessutom

drabbats av stora extraordinära kostnader. Resultatet beräknas dock under 1980 väsentligt förbättras.

Valutakursförändringar har under 1979 negativt påverkat Gruppens resultat med 53 MSEK (47). Härutöver har tidigare års kursförluster på moderbolagets utländska lån på 22 MSEK belastat årets resultat såsom extraordinär kostnad. Denna kostnad motsvaras dock av lika stor upplösning av den under 1978 skapade kursregleringsreserven.

Räntekostnaderna efter avdrag för räntetäckningar har endast ökat med 2 % eller 4 MSEK trots stigande räntesatser i de flesta valutor i vilka Gruppen har stor upplåning. Totalt uppgår räntenettet till 171 MSEK eller 3,2 % av faktureringen. Årets nyemission, som under hösten tillförde Gruppen 124 MSEK, påverkade även räntenettet positivt.

Efter resultatreglerande avsättning motsvarande 30 MSEK (upplösning 41) och avsättning till skatter med 130 MSEK (135) kvarstår en nettovinst på 148 MSEK (209).

Finansiering

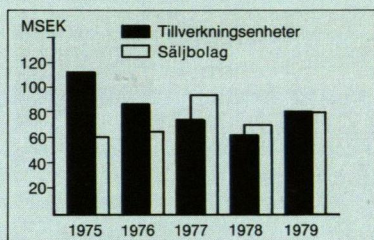
Det totala finansieringsbehovet uppgick till 580 MSEK (298). Härav åtgick 235 MSEK till ökade kundfordringar. Dessa ökade med 20 %, främst till följd av en mycket kraftig fakturering i december månad. De genomsnittliga kredittiderna på kundfordringarna har dock något förbättrats. Stora skillnader föreligger emellertid mellan säljbolagen. Situationen i Iran har t ex negativt påverkat årets värden.

Investeringarna i anläggningstillgångar uppgick till 161 MSEK (133). Här till kommer investeringar i anläggningstillgångar genom förvärv av utomstående bolag.

Internt tillförda medel genererade genom rörelsen uppgick till 195 MSEK (201), vilket ger en, jämfört med föregående år, lägre självfinansieringsgrad. Av den externa finansieringen på 390 MSEK svarade årets nyemission för 124 MSEK.

De kortfristiga skulderna ökade med 311 MSEK (minskning 164), medan de långfristiga skulderna minskade med 45 MSEK. Härvid skall dock noteras att moderbolagets lån på 50 MCHF skall amorteras under 1980 och därför nu redovisas bland kortfristiga skulder.

Under 1979 har resterande 50 % av aktierna i Craelius-gruppen försålts till det brittiska företaget Unicorn Industries Ltd., varvid en realisationsvinst redovisats med 16 MSEK.

Investeringar i anläggningstillgångar.

Investeringar

Årets investeringar i säljbolagen uppgick till 80 MSEK (70) och i tillverkningsenheterna till 81 MSEK (63).

Ytterligare markområden vid bolagets centralanläggningar i Nacka har förvärvats för att säkerställa framtida expansionsbehov.

Investeringar i marknadsledet

Det franska säljbolagets anläggningar i Franconville norr om Paris rustas nu upp för att möta en ökad efterfrågan på teknisk service och snabba leveranser. En ny regionanläggning uppföres i Lille i norra Frankrike.

För det holländska bolaget etablerades under året en ny regionanläggning i Groningen.

I USA har regionanläggningarna utökats med hyrda lokaler, uppförda speciellt för bolagets behov, och med möjlighet till förvärv senare. En ny monteringsverkstad i Detroit samt en serviceanläggning i Denver, Colorado, hör till dessa.

Under året bildades ett nytt säljbolag i Japan tillsammans med den tidigare återförsäljaren. I Singapore bildades ett helägt säljbolag med säljansvar för Sydostasien.

Investeringar i produktionsledet

En viss återhållsamhet har präglat investeringar för produktionen. En fortlöpande modernisering av byggnadsbeståndet sker emellertid genom ombyggnad, förbättring av värmeisolering och miljöfrämjande åtgärder, varvid de största insatserna skett vid anläggningarna i Sverige. Tillgängliga utrymmen utnyttjas bättre genom att effektivare utrustning installeras. Stora ansträngningar har därvid gjorts för att förkorta verkstädernas genomloppstider med den dubbla målsättningen att minska det i materialflödet bundna kapitalet och samtidigt förbättra leveransberedskapen och flexibiliteten.

Beslut har fattats om utbyggnader under kommande år i Belgien, Brasilien, Sverige m fl länder.

Forskning och utveckling

Genom de senare årens omorganisering av forsknings- och utvecklingsarbetet har förutsättningar skapats för ökad kontakt mellan marknadens behov och den tekniska utvecklingsprocessen. Avsikten har varit att åstadkomma en väl avvägd balans mellan "marknadssug" och "tekniktryck".

Atlas Copco har traditionellt satsat på forskning och noggrann bevakning inom områden av central natur, t ex bergfysik, materialteknik, strömningsmekanik och elektronik. Påtagliga exempel på tillämpning av denna typ av kunskaper är de under året introducerade produkterna CRAC och MACS. I fallet CRAC, som är en stenspräckningsmaskin, där en vattenstråle under högt tryck utför spräckningsarbetet, har grundkunnande inom bergfysiken och strömningsmekaniken samt idérika konstruktörer givit underlag till en helt ny metod. Vad gäller MACS har mikroprocessorns tillämpningsmöjligheter lett fram till ett avancerat styrsystem för mutterdragarmultiplar.

Energiförsörjningen är ett globalt problemområde innebärande såväl hot som möjligheter för Atlas Copco-Gruppen. Med stor sannolikhet kommer kölet att uppleva en renässans. Atlas Copcos forsknings- och utvecklingsarbete inom kolgruvetekniken har lett fram till flera intressanta produkter, framför allt för tillredningsfasen. Tunneldrivningsaggregat med roterande bergborrmaskiner har introducerats.

Stora energiresurser i form av oljeskiffer finns på många håll i världen. En framtida utbyggd oljeskifferindustri skulle kräva bearbetning av enorma skiffervolymer. Utvecklingsprojekt pågår i USA där Atlas Copcos hydrauliska bergborraggregat används.

En intressant fråga är relationen mellan eget FoU-arbete och köp av teknologiskt kunnande. Förvärvet av det amerikanska företaget Jarva Inc., som specialiserat sig på fullortsborrningsaggregat, är ett exempel där värdefull teknologi inom ett tillväxtområde har tillförts Gruppen.

Atlas Copco förhandlar för närvarande om förvärv av en minoritetspost aktier i Mechanical Technology Inc. i New York. Ett förvärv skulle ge Atlas Copco tillgång till turbokompressorteknologi, vilket innebär en breddning av Gruppens teknikområde. Även andra samarbetsavtal och förvärv är under övervägande.

Köpt teknologi är dock fortfarande att betrakta som ett komplement till det

För att stärka och utveckla den ekonomiska informationen till aktieägare och andra intressenter presenterades under året en ny version av Atlas Copcos företagstidning Tryckluft. Tidningen kan bli a ses som ett komplement till årsredovisningen.

Atlas Copcos Guldklubb

"Guldklubben" – som bildades 1968 – har som ett av sina ändamål att stärka känslan av samhörighet inom Gruppen. Medlemmar är de som uppnått 25 verksamhetsår i Gruppens tjänst. Antalet medlemmar har under året nått 1 300, varav ca 250 inom de utländska dotterbolagen.

Moderbolaget

Moderbolagets resultaträkning

Moderbolagets fakturering uppgick till 505,2 MSEK (459,6). Denna fakturering avser de marknader där Gruppen ej representeras av egna säljbolag. Under året har större leveranser skett till Algeriet, Jugoslavien, Kina, Saudiarabien och Sovjetunionen.

I posten provisioner m m från dotterbolag redovisas bl a de factoringavgifter som moderbolaget erhåller från de svenska produktbolagen genom att överta dessa bolags fordringar på Gruppens säljbolag.

I övriga kostnader och intäkter ingår realiserade kursvinster med 7,6 MSEK (förlust 30) avseende upptagna lån i utländsk valuta. Föregående års avsättning med 65 MSEK till kursregleringsreserven avsåg att möta tidigare års realiserade kursförluster på dessa lån. Under 1979 har 21,7 MSEK belastat årets resultat såsom extraordinär kostnad och motsvaras av en lika stor upplösning av kursregleringsreserven, redovisad under bokslutsdispositioner. Den utgående kursregleringsreserven uppgår därefter till 43,3 MSEK. Samtliga realiserade kursförluster fram till balansdagen är beaktade genom den kvarstående kursregleringsreserven.

Efter erhållna/lämnade koncernbidrag uppgående till 5,0 MSEK netto, redovisas en vinst före skatt på 102,0 MSEK. Efter beräknad skatt med 1,0 MSEK (1,0) uppgår den redovisade nettovinsten till 101,0 MSEK (100,7).

Moderbolagets balansräkning

Aktieinnehavet i dotterbolag har ökat från 427,1 MSEK till 576,6 MSEK eller med 149,5 MSEK, bl a genom förvärv av Jarva Inc. i USA samt det tillsam-

egna FoU-arbetet. Gruppens kostnader för eget FoU-arbete har under de tre senaste åren genomsnittligt uppgått till ett belopp lika stort som Gruppens genomsnittliga investeringar i anläggningstillgångar under motsvarande år.

Personalutveckling

Administrativ utbildning

Såväl svenska som internationella lagar och avtal påverkar vår verksamhet. Sålunda har ett utbildningsprogram avseende produktansvar genomförts på internationell basis under 1979. För 1980 planeras i Sverige speciella utbildningsåtgärder med anledning av den svenska arbetsmiljölagstiftningen.

Gruppens internationella chefsutvecklingsprogram som initierades 1977 har genomförts med kurser i ekonomi, marknadsföring samt problemanalys och beslutsfattande.

Produktutbildning

Utbildningsverksamheten gällande produkterna och deras användning ägnades som vanligt stort intresse och utvecklades ytterligare med avseende på en ökande internationalisering. Produktdivisionerna presenterade sålunda under året nytt utbildningsmaterial inom områdena produktkännedom, applikationskunskap, serviceträning och säljteknik. Utbildningsmaterialet ställs till säljbolagens förfogande och erbjuds till stor del även kunderna.

Informations- och samrådsverksamhet

I avvaktan på att de centrala arbetsmarknadsparterna skall träffa ett med-

bestämmandeavtal har en informations- och samrådsverksamhet på olika nivåer bibehållits i stort sett enligt det tidigare gällande företagsnämndsavtalet.

Internationella studie- och kontakttresor

För sjätte året i följd arrangerades internationella studie- och kontakttresor för anställda, för vilket ändamål styrelsen för Atlas Copco AB hade beviljat 1,3 MSEK för hela Atlas Copco-Gruppen. Sedan 1974 har närmare 2 500 anställda beretts tillfälle att genom detta program lära känna arbetsförhållanden och kolleger i andra länder.

Styrelsens ordförande Peter Wallenberg var en av årets nya medlemmar i Atlas Copcos Guldklubb. Här får han sin guldnål av klubbens ordförande direktör John Munck.

mans med den tidigare återförsäljaren i Japan nybildade Atlas Copco Gadelius KK. Utöver uppskrivning av aktier i samband med årets fondemission har aktier i vissa dotterbolag skrivits upp med 38,0 MSEK, vilket belopp har använts för nedskrivning av aktier i andra dotterbolag och andra långfristiga fordringar.

Under året har ur arbetsmiljöfonden överförts 1,2 MSEK till Atlas Copco MCT AB.

Antalet i moderbolaget anställda var under året i medeltal 360 mot 356 föregående år, samtliga i Nacka.

Moderbolagets utgifter för löner och andra ersättningar har utgjort:

	1979	1978
	MSEK	
Styrelse och verkställande ledning (varav tantiem 1,1 (1,1))	3,5	3,4
Övriga anställda	42,2	36,0
	45,7	39,4

För Atlas Copco-Gruppen utgjorde utgifter för löner och andra ersättningar:

	1979	1978
	MSEK	
Styrelse och verkställande ledning	23,1	23,3
Övriga anställda	1 146,5	1 016,0
	1 169,6	1 039,3

Uppgifter om medelantal anställda samt specifikation av löner och personalkostnader återfinns på sid 18.

Bolagets inköp från dotterbolag uppgår till 96 % av det totala inköpsvärdet. Bolagets totala fakturering har uteslutande avsett utomstående kunder.

Fond- och nyemission

Under året genomfördes den av bolagsstämman beslutade fond- och nyemissionen. Genom fondemissionen, som skedde genom uppskrivning av värdet på bolagets aktier i dotterbolag, ökade aktiekapitalet med 51,7 MSEK. Genom nyemissionen ökade aktiekapi-

talet med 51,7 MSEK och reservfonden med 72,4 MSEK, vilket innebar att bolaget tillfördes sammanlagt 124,1 MSEK.

Vinstdisposition

Angående bolagets ställning och dess verksamhet i övrigt hänvisas till närslutna balansräkning och resultaträkning. Till bolagsstämmans förfogande står:

Balanserade vinstmedel från föregående år	SEK 74 622 885
Härtill kommer årets vinst	SEK 100 995 642
	SEK 175 618 527

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att dessa vinstmedel disponeras på följande sätt:

Till aktieägarna utdelas 6 SEK per aktie	SEK 99 338 400
I ny räkning balanseras	SEK 76 280 127
	SEK 175 618 527

Nacka den 14 februari 1980

PETER WALLEMBERG

K-A BELFRAGE

JAN HELLNER
AXEL IVEROTH

STURE ÖDNER
CURT G OLSSON

BO HENNING

H N SPORBORG

ERIK JOHNSON
TOM WACHTMEISTER
Verkställande direktör

PER-ERIK NYHOLM

Vår revisionsberättelse beträffande denna årsredovisning och koncernredovisning har avgivits den 17 mars 1980

BIRGER SONESSON
Auktoriserad revisor

BERTIL E OLSSON
Auktoriserad revisor

Atlas Copco-Gruppen

Resultaträkning

	1979	1978
	MSEK	MSEK
Fakturering	5 305,4	4 742,3
Sålda varors kostnad samt kostnader för teknisk utveckling, försäljning, administration m m	-4 699,0	-4 181,6
Rörelseresultat före avskrivningar	606,4	560,7
Avskrivningar (not 1)		
Byggnader	23,6	20,6
Maskiner och inventarier	74,1	70,7
Goodwill	3,0	1,5
Rörelseresultat efter avskrivningar	505,7	467,9
Finansiella intäkter och kostnader		
Ränteutäkter	+ 40,5	+ 34,0
Utdelning på aktier och andelar	+ 0,3	+ 0,2
Räntekostnader	-211,2	-201,1
Resultatandel i närstående företag	- 1,1	- 0,5
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	334,2	300,5
Extraordinära intäkter och kostnader (not 2)	- 24,9	+ 7,6
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter	309,3	308,1
Bokslutsdispositioner		
Extra avskrivning å anläggningstillgångar	- 15,5	- 7,8
Varulagerreserver	- 51,1	+115,4
Investeringsfonder	+ 15,1	- 2,0
Kursregleringsreserv	+ 21,7	- 65,0
Ianspråktagande av arbetsmiljö- och investeringsfonder	+ 10,6	+ 10,2
Avskrivning mot arbetsmiljö- och investeringsfonder	- 10,6	- 10,2
Resultat före skatter	279,5	348,7
Skatter (not 3)	- 129,6	- 135,0
	149,9	213,7
Minoritetsandelar i årets resultat	- 1,6	- 5,1
Nettovinst	148,3	208,6

Atlas Copco-Gruppen
Balansräkning

Per den 31 december

Tillgångar	1979	1978
	MSEK	MSEK
Omsättningstillgångar		
Likvida medel	311,5	306,0
Växelfordringar	173,6	177,6
Kundfordringar	1 187,1	948,3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	24,2	34,9
Övriga fordringar	211,6	183,2
Varulager (not 4)	<u>2 167,1</u>	<u>2 065,6</u>
	4 075,1	3 715,6
Spärrkonton hos Riksbanken	5,9	8,5
Anläggningstillgångar		
Aktier och obligationer m m (not 5)	8,2	10,5
Goodwill	54,2	0,7
Övriga investeringar	70,3	88,0
Nyanläggningar	12,8	21,3
Maskiner och inventarier (not 6)	203,5	186,8
Byggnader (not 7)	414,0	389,7
Mark (not 8)	<u>146,4</u>	<u>124,8</u>
	909,4	821,8
Summa tillgångar	<u>4 990,4</u>	<u>4 545,9</u>
Skulder och Eget Kapital		
Kortfristiga skulder		
Växelskulder	373,4	286,2
Leverantörskulder	374,9	302,8
Bankskulder	499,0	542,0
Skatteskulder	73,4	59,6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	99,2	145,4
Övriga kortfristiga skulder	<u>506,3</u>	<u>279,4</u>
	1 926,2	1 615,4
Långfristiga skulder		
Intecknings- och reverslån (not 9)	467,7	512,6
Obligations- och förlagslån (not 9)	299,2	317,8
Avsatt till pensioner (not 10)	284,4	251,6
Övriga långfristiga skulder	<u>33,9</u>	<u>48,0</u>
	1 085,2	1 130,0
Summa skulder	3 011,4	2 745,4
Obeskattade reserver		
Varulagerreserver (not 11)	316,2	265,1
Investeringsfonder (not 12)	8,9	32,6
Arbetsmiljöfonder (not 13)	2,3	4,4
Särskilda investeringsfonder (not 14)	4,2	4,2
Kursregleringsreserv	<u>43,3</u>	<u>65,0</u>
	374,9	371,3
Minoritetsintressen	50,9	48,0
Eget kapital		
Bundet eget kapital		
Aktiekapital (not 15)	413,9	310,4
Reserv- och skuldregleringsfonder (not 16)	311,2	237,3
Övriga bundna vinstmedel (not 17)	<u>375,1</u>	<u>332,2</u>
	1 100,2	879,9
Fritt eget kapital		
Delcrederefond	38,8	38,8
Disponibla vinstmedel (not 18)	266,0	253,9
Årets vinst	<u>148,2</u>	<u>208,6</u>
	453,0	501,3
Summa eget kapital	1 553,2	1 381,2
Summa skulder och eget kapital	<u>4 990,4</u>	<u>4 545,9</u>
Ställda panter (not 19)	402,9	399,3
Ansvarsförbindelser (not 20)		
Diskonterade växlar	223,4	214,8
Övriga ansvarsförbindelser	213,2	166,5

Finansieringsanalys

MSEK	Atlas Copco-Gruppen		Atlas Copco AB	
Tillförda medel	1979	1978	1979	1978
Internt				
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	334,2	300,5	97,0	74,6
Avskrivningar	+100,7	+ 92,8	+ 5,2	+ 4,9
Realisationsvinst på sålda anläggningstillgångar . . .	+ 16,0	+ 7,6	-	-
Extraordinära kostnader	- 40,9	-	-21,7	-
Skatter	-129,6	-135,0	- 1,0	- 1,0
Uttag från spärrade konton	+ 2,6	+ 10,2	-	+ 0,1
Utdelning från moderbolaget	- 86,9	- 74,5	-86,9	- 74,5
Utdelning till minoriteten	- 1,1	- 1,0	-	-
Summa internt tillförda medel	195,0	200,6	- 7,4	4,1
Externt				
Nyemission	+124,1	-	+124,1	-
Ökning (+)/minskning (-) av långfristiga skulder . . .	- 44,8	+231,3	- 73,5	+225,0
Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder . . .	+310,8	-163,9	+147,8	- 69,3
Summa tillförda medel	585,1	268,0	191,0	159,8
Använda medel				
Investeringar i långfristiga fordringar	58,5	- 2,1	73,1	45,4
Investeringar i mark, byggnader, maskiner och inventarier	161,4	132,7	5,6	7,8
Ökning av omsättningstillgångar:				
Varulager	101,5	6,8	- 9,6	12,3
Kortfristiga fordringar	252,5	161,2	144,2	164,6
Förändring i Gruppens sammansättning m m	+ 5,7	- 0,3	-	-
Summa använda medel	579,6	298,3	213,3	230,1
Förändring i likvida medel	+ 5,5	- 30,3	- 22,3	- 70,3

Resultaträkning

	1979		1978	
	MSEK		MSEK	
Rörelseintäkter				
Fakturering	505,2		459,6	
Provisioner m m från dotterbolag	132,3		131,8	
Räntor från dotterbolag	18,3		16,0	
Räntor till dotterbolag	- 13,5		- 5,2	
Utdelningar från dotterbolag	86,9		82,7	
Övriga kostnader och intäkter	- 13,3	715,9	- 52,6	632,3
Rörelsekostnader				
Sålda varors kostnad samt kostnader för teknisk utveckling, försäljning, administration m m		- 558,7		- 499,2
Rörelseresultat före avskrivningar		157,2		133,1
Avskrivningar				
Byggnader	2,2		2,0	
Maskiner och inventarier	3,0	- 5,2	2,9	- 4,9
Rörelseresultat efter avskrivningar		152,0		128,2
Finansiella intäkter och kostnader				
Räntor från andra än dotterbolag	+ 17,2		+ 17,7	
Utdelningar från andra än dotterbolag	+ 0,3		+ 0,2	
Räntor till andra än dotterbolag	- 71,4		- 71,0	
Resultatandel i närstående bolag	- 1,1	- 55,0	- 0,5	- 53,6
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader		97,0		74,6
Extraordinära kostnader (not 2)		- 21,7		-
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		75,3		74,6
Bokslutsdispositioner				
Varulagerreserv	-		+ 11,6	
lanspråktagande av arbetsmiljö- och särskild investeringsfond	-		+ 0,1	
Avskrivning mot arbetsmiljö- och särskild investeringsfond	-		- 0,1	
Koncernbidrag	+ 5,0		+ 80,5	
Kursregleringsreserv	+ 21,7	+ 26,7	- 65,0	+ 27,1
Resultat före skatt		102,0		101,7
Skatt		- 1,0		- 1,0
Nettovinst		101,0		100,7

Balansräkning

Per den 31 december

Tillgångar	1979	1978
	MSEK	MSEK
Omsättningstillgångar		
Likvida medel	105,5	127,8
Växelfordringar	48,8	83,0
Fordringar hos dotterbolag	527,1	372,0
Kundfordringar	208,2	165,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	14,9	9,0
Övriga fordringar	5,4	9,9
Varulager	34,4	44,0
	944,3	811,6
Spärrkonton hos Riksbanken		
Arbetsmiljöfond	1,2	2,4
Särskild investeringsfond	2,0	2,0
	3,2	4,4
Anläggningstillgångar		
Aktier och andelar i dotterbolag (se sid 19)	576,6	427,1
Aktier och andelar i andra bolag (se sid 19)	8,2	7,0
Växelfordringar	7,2	9,4
Långfristiga fordringar hos dotterbolag	57,0	59,6
Andra långfristiga fordringar	47,0	68,1
Nyanläggningar	0,1	0,5
Maskiner och inventarier (not 6)	6,0	7,1
Byggnader (not 7)	38,3	39,6
Mark (not 8)	47,1	43,9
	787,5	662,3
Summa tillgångar	1 735,0	1 478,3

Skulder och Eget Kapital

	1979		1978	
	MSEK		MSEK	
Kortfristiga skulder				
Skulder till dotterbolag	123,4		110,4	
Leverantörskulder	7,7		7,0	
Skatteskuld	1,1		0,7	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	29,6		20,1	
Övriga kortfristiga skulder	171,4	333,2	31,9	170,1
Långfristiga skulder				
Förlagslån (not 9)	7,1		10,3	
Obligationslån (not 9)	292,1		307,5	
Intecknings- och reverslån (not 9)	142,6		205,4	
Avsatt till pensioner, PRI	75,3		66,7	
Avsatt till pensioner, övriga	9,9	527,0	10,6	600,5
Summa skulder		860,2		770,6
Obeskattade reserver				
Arbetsmiljöfond (not 13)	1,2		2,4	
Särskild investeringsfond (not 14)	2,0		2,0	
Kursregleringsreserv	43,3	46,5	65,0	69,4
Eget kapital				
Bundet eget kapital				
Aktiekapital (16 556 400 aktier à nom 25 SEK) (not 15)	413,9		310,4	
Reservfond (not 16)	226,3	640,2	153,9	464,3
Fritt eget kapital				
Delcrederefond	12,5		12,5	
Disponibla vinstmedel (not 18)	74,6		60,8	
Årets vinst	101,0	188,1	100,7	174,0
Summa eget kapital		828,3		638,3
Summa skulder och eget kapital		1 735,0		1 478,3
Ställda panter (not 19)				
Fastighetsinteckningar		32,3		34,8
Företagsinteckningar		48,3		48,3
Ansvarsförbindelser (not 20)				
Diskonterade växlar		—		1,9
Borgens- och övriga ansvarsförbindelser, varav till förmån för dotterbolag 545,4 (479,8)		608,2		516,5
Kapitalvärde av pensionsåtagande		20,4		17,5

Kommentarer till resultat- och balansräkningarna

Koncernredovisningsprinciper

Atlas Copco-Gruppens resultat- och balansräkningar omfattar alla bolag, i vilka moderbolaget direkt eller indirekt äger minst 50 %, samt bolag, i vilka Gruppen på annat sätt har ett avgörande inflytande.

Balansräkningarna har upprättats enligt förvärvsmetoden, som innebär, att förvärvade bolags egna kapital vid förvärvstidpunkten – med tillägg av efterföljande nyemissioner – har eliminerats mot aktiernas bokförda värde.

Differenser mellan anskaffningsvärdet för aktierna i dotterbolagen och det egna kapitalet vid förvärvstidpunkten har huvudsakligen hänförs till goodwill. Koncernmässigt övervärde uppgår till 62,9 MSEK (10,4). Detta övervärde har i balansräkningen fördelats på följande poster: Byggnader 8,2 MSEK, maskiner och inventarier 0,5 MSEK samt goodwill 54,2 MSEK. Posten goodwill avser i huvudsak patent, tillverkningsrättigheter och know-how. Årets avskrivning på övervärden uppgår totalt till 4,5 MSEK. Se not 1.

Under året förvärvade bolag har inkluderats i Gruppens resultaträkning med värden avseende tiden efter förvärvet.

För bildade dotterbolag har tillskjutet aktiekapital eliminerats mot aktiernas bokförda värde i moderbolaget. Differenser p g a fondemissioner i dotterbolag har förts till Gruppens bundna reserver.

Utlandsbolagens balansräkningar har omräknats till svenska kronor enligt den sk monetära/icke-monetära metoden. Fastigheter (mark och byggnader), maskiner och inventarier, varulager samt eget kapital har räknats om till investeringskurs. För övriga balansposter har balansdagens kurs tillämpats.

Resultaträkningar har omräknats till årets genomsnittskurs, med undantag för avskrivningar, som omräknats till investeringskurs.

De omräkningsdifferenser, som uppstår p g a att olika kurser används, har belastat årets rörelseresultat med 36 MSEK.

1 Avskrivningar

Ordinarie avskrivningar har i allmänhet gjorts med högsta tillåtna belopp enligt skattelagstiftningen i respektive land. De överensstämmer väl med det planmässiga avskrivningsbehovet baserat på följande avskrivningssatser: Maskiner och inventarier 7–10 %, fordon 20 % samt byggnader 2–4 %.

Avskrivning på goodwill redovisas i år i separat post och uppgår till 3,0 MSEK. Tillämpade avskrivningssatser är 10–20 %.

De kalkylmässiga avskrivningarna, vilka är baserade på anläggningarnas återanskaffningsvärden, uppgick för Gruppen till 133 MSEK (114) och överstiger således de ordinarie avskrivningarna med 35 MSEK (23).

Extra avskrivningar som redovisas bland bokslutsdispositioner hänförs sig i huvudsak till dotterbolagen i Belgien, där accelererade avskrivningar på nyinvesteringar får tillämpas.

Förutom ordinarie avskrivningar har avskrivningar skett med utnyttjande av följande fonder (MSEK):

	Gruppen		Moderbolaget	
	1979	1978	1979	1978
Investeringsfonder (se not 12) ...	8,6	0,4	–	–
Arbetsmiljöfonder (se not 13)	2,0	7,2	–	–
Särskilda investeringsfonder (se not 14)	–	2,6	–	0,1
	10,6	10,2	–	0,1

2 Extraordinära intäkter och kostnader (MSEK)

	Gruppen		Moderbolaget	
	1979	1978	1979	1978
Realisationsvinst vid avyttring av aktierna i Craelius-bolagen	+16,0	+5,9	–	–
Realisationsvinster, sålda byggnader	–	+1,7	–	–
Extraordinära kostnader avseende Iran	–19,2	–	–	–
Kursförlust på 1978 års 2 ³ / ₈ % reverslån å 50 MCHF	–21,7	–	–21,7	–
	–24,9	+7,6	–21,7	–

Atlas Copco-Gruppen har under åren 1978 och 1979 redovisat en realisationsvinst vid försäljning av Atlas Copco Craelius-gruppen uppgående till samma belopp som redovisats av dess moderbolag. Om den av Gruppen tillämpade förvärvsmetoden strikt hade följts, skulle resultatet av aktieförsäljningen fått följande utseende:

Realisationsvinst i koncernen beräknad som skillnaden mellan försäljningspris, å ena sidan, och å andra sidan, Craelius-gruppens nettotillgångar såsom de redovisats i Atlas Copco-Gruppen			+ 9,7
Upplösning av i Craelius-gruppen intjänade obeskattade reserver		13,1	
Avgår: Härpå belöpande latent skatteskuld	– 6,6	+ 6,5	
Nettoresultat i koncernen			+16,2
Av moderbolag redovisad realisationsvinst			21,9
Differens			– 5,7

Differensen på –5,7 har under 1978 minskat Gruppens balanserade vinstmedel.

De extraordinära kostnaderna för Iran avser nedskrivning av kundfordringar och lager.

I 1978 års bokslut redovisades bland bokslutsdispositioner en avsättning till kursregleringsreserv på 65 MSEK. Detta belopp täckte samtliga orealiserade kursförluster på moderbolagets lån fram till bokslutsdagen. När dessa kursförluster realiserar i samband med att berörda lån återbetalas upplöses denna reserv, varvid motsvarande belopp kommer att belasta resultatet såsom extraordinär kostnad. Då lånet på 50 MCHF i årets bokslut redovisas som kortfristig, har den därpå belöpande kursförlusten belastat årets resultat som en extraordinär kostnad. Denna kostnad motsvaras av en lika stor upplösning av kursregleringsreserven, redovisad under bokslutsdispositioner.

3 Skatter

Atlas Copco-Gruppens nettoresultat har framkommit efter avdrag av därpå belöpande skatter inklusive kupongskatter på i utlandet intjänade vinster, som har utdelats till respektive moderbolag.

4 Varulager

Lagren har värderats till det lägsta av anskaffnings- och återanskaffningsvärdet, i regel enligt principen "First in – First out", reducerat med nedskrivning för inkurans.

Det huvudsakliga varuflödet inom Gruppen sker från produktbolagen till Gruppens säljbolag, som i sin tur säljer till slutlig kund. Den vid internleveranser uppkomna interrvinsten har eliminerats i koncernbokslutet. Prissättningen mellan bolagen baseras så långt möjligt på jämförbara marknadspriser.

5 Aktier och obligationer (MSEK)

	Gruppen		Moderbolaget	
	1979	1978	1979	1978
Innehav av aktier i externa bolag ¹⁾	8,2	10,4	8,2	7,0
Obligationer	-	0,1	-	-
Totalt	8,2	10,5	8,2	7,0

¹⁾ se specifikation sid 19.

6 Maskiner och inventarier (MSEK)

	Gruppen		Moderbolaget	
	1979	1978	1979	1978
Anskaffningsvärde	794,8	707,3	37,9	36,2
Akkumulerade avskrivningar	591,3	520,5	31,9	29,1
Bokfört värde	203,5	186,8	6,0	7,1

7 Byggnader (MSEK)

	Gruppen		Moderbolaget	
	1979	1978	1979	1978
Anskaffningsvärde	659,3	600,4	78,7	78,0
Akkumulerade avskrivningar	245,3	210,7	40,4	38,4
Bokfört värde	414,0	389,7	38,3	39,6
Taxeringsvärde			63,5	63,4

I 1979 års värde för Gruppen ingår uppskrivning med 10 MSEK i samband med fondemission i dotterbolag. Avskrivning på detta värde avses ske fr o m 1980.

8 Mark (MSEK)

	Gruppen		Moderbolaget	
	1979	1978	1979	1978
Anskaffningsvärde	111,4	104,8	27,1	23,9
Uppskrivningar	35,0	20,0	20,0	20,0
Bokfört värde	146,4	124,8	47,1	43,9
Taxeringsvärde			50,7	49,8

Uppskrivning med 20 MSEK skedde i samband med 1973 års emission i moderbolaget. I Gruppens värde ingår 1979 även uppskrivning med 15 MSEK i samband med fondemission i dotterbolag.

9 Långfristiga skulder (MSEK)

Förlagslån

Moderbolaget	1979
1967 års 7 1/2 % lån å 35 MSEK, amorteras 1968-1982	7,1
1980 års amortering har fullgjorts under 1979.	
Moderbolagets förlagslån enligt balansräkningen	7,1
1979 års räntekostnader för förlagslån var 0,8 MSEK.	

Obligationslån

Moderbolaget	
1963 års 4 3/4 % lån å 15 MSEK, amorteras	
1964-1983	4,2
1970 års 9 1/2 % lån å 20 MUSD, amorteras	
1971-1985	43,1
1976 års 7 3/4 % lån å 80 MCHF, amorteras	
1980-1991	161,3
1978 års 10 1/4 % lån å 100 MSEK, amorteras	
1979-1993	93,3
Avgår 1980 års amorteringar	-9,8

Moderbolagets och Gruppens förlags- och obligationslån enligt balansräkningen

1979 års räntekostnader för obligationslån var 30,3 MSEK.

Intecknings- och reverslån

Moderbolaget	
1978 års multicurrency-lån å 20 MUSD	82,8
1978 års 2 3/8 % reverslån å 50 MCHF	131,0
1979 års lån å 10 MUSD	41,4
1979 års multicurrency-lån å 0,7 MUSD	2,8
1979 års reverslån å 2,0 MUSD	8,3
ATP-lån	11,0
Övriga intecknings- och reverslån	2,4
Avgår 1980 års amorteringar	-137,1

Moderbolagets intecknings- och reverslån enligt balansräkningen

Moderbolagets intecknings- och reverslån enligt balansräkningen	142,6
1979 års räntekostnader för moderbolagets intecknings- och reverslån var 17,2 MSEK	
Dotterbolagen	
Atlas Copco MCT AB	53,8
Atlas Copco Tools AB	28,9
Atlas Copco Airpower N.V.	43,7
Övriga dotterbolag	198,7

Gruppens intecknings- och reverslån enligt balansräkningen

10 Avsatt till pensioner

Avser i huvudsak svenska bolag och motsvarar försäkringstekniskt uträknade belopp för pensionsåtaganden enligt avtalsenlig tilläggsplan utöver den statliga allmänna tilläggs pensioneringen.

11 Varulagerreserver (MSEK)

Avsättning till dessa reserver förekommer huvudsakligen i Gruppens skandinaviska bolag. Den svenska lagstiftningen medger nedskrivning med maximalt 60 % av lagervärdet efter generell inkuransavdrag.

	Gruppen
Varulagerreserver 1978-12-31	265,1
Avsättning till varulagerreserver	+ 67,4
Upplösning av varulagerreserver	- 16,3
Varulagerreserver 1979-12-31	316,2

Outnyttjat utrymme för avsättning till lagerreserver uppgår för de svenska bolagen till 110 MSEK.

12 Investeringsfonder

Svenska aktiebolag har möjlighet att avsätta 40 % av vinst före avsättningar och skatter till investeringsfonder. Sådana avsättningar förutsätter inbetalning med 46 % av avsättningsbeloppet till ett räntelöst konto hos Sveriges Riksbank.

Efter särskilt tillstånd av statlig myndighet kan investeringsfond utnyttjas för direkt nedskrivning av anläggningar. Under 1979 har Atlas Copco Tools AB, Berema AB och Monsun-Tison AB utnyttjat medel ur fonden med sammanlagt 8,6 MSEK. Den under bokslutsdispositioner redovisade förändringen av investeringsfonder med 15,1 MSEK avser i huvudsak en i det spanska säljbolaget gjord omklassificering av obeskattade reserver till eget bundet kapital.

13 Arbetsmiljöfonder

I enlighet med en tillfällig lag under 1974 ålades svenska bolag att sätta av 20 % av vinst före avsättningar och skatter till en arbetsmiljöfond. Beloppet som var avdragsgillt vid beskattning sattes i sin helhet in på räntelöst konto i Sveriges Riksbank. Under 1979 har Atlas Copco MCT AB, Atlas Copco Tools AB och Monsun-Tison AB, efter erhållna tillstånd, utnyttjat medel ur fonden med sammanlagt 2,0 MSEK.

Från och med 1980 kan återstående fondmedel lyftas utan tillstånd men skall då upptas till beskattning.

14 Särskilda investeringsfonder

Utöver avsättning till arbetsmiljöfond ålades svenska företag att sätta av 15 % av vinst före avsättningar och skatter till en särskild investeringsfond. Hela beloppet betalades in på räntelöst konto i Sveriges Riksbank.

Samma regler som fr o m 1980 gäller för arbetsmiljöfonder gäller även för särskilda investeringsfonder.

15 Aktiekapital

Aktiekapitalet är efter 1979 års fond- och nyemission fördelat på 16 556 400 aktier, var och en på nominellt 25 SEK. Samtliga utfärdade aktier är fria. Antalet aktieägare uppgår till ca 44 000. De största innehavarna per den 11 september 1979 redovisas i nedanstående tabell:

	Antal aktier	1 % av totala antalet aktier
Förvaltnings AB Providentia	2 493 332	15,1
AB Investor	862 425	5,2
Skandiakoncernen	824 819	5,0
Allmänna Pensionsfonden, fjärde fondstyrelsen	778 234	4,7
Svenska Personal-Pensionskassan	655 520	4,0

Aktiekapitalet har sedan 1965 ökat genom fond- och nyemissioner enligt följande:

	Ökning av aktiekapital (MSEK)	Inbetalt belopp (MSEK)
1965 Fondemission 1:4	19,1	—
Nyemission 1:4 60 SEK	19,1	46,0
1971 Fondemission 1:10	11,5	—
Nyemission 1:10 100 SEK	11,5	46,0
1973 Fondemission 1:2	69,0	—
1974 Nyemission 1:4 25 SEK	51,7	51,7
1976 Nyemission 1:5 50 SEK	51,7	103,5
1979 Fondemission 1:6	51,7	—
Nyemission 1:6 60 SEK	51,7	124,1

Aktierna i Atlas Copco AB noteras förutom vid Stockholms fondbörs även vid börserna i Frankfurt am Main, Düsseldorf och Hamburg.

16 Reserv- och skuldregleringsfonder (MSEK)

	Gruppen	Moderbolaget
Reserv- och skuldregleringsfonder 1978-12-31	237,3	153,9
Agio vid nyemission	+ 72,4	+ 72,4
Överfört från disponibla vinstmedel ..	+ 2,1	—
Överfört till aktiekapital	— 1,6	—
Omklassificeringar m m netto	+ 1,0	—
Reserv- och skuldregleringsfonder 1979-12-31	311,2	226,3

17 Övriga bundna vinstmedel (MSEK)

	Gruppen	Moderbolaget
Övriga bundna vinstmedel 1978-12-31	332,2	—
Överfört från disponibla vinstmedel ..	+103,2	—
Uppvärdering av aktier i dotterbolag i samband med fondemission i Atlas Copco AB	— 51,7	—
Omklassificeringar m m netto	— 8,6	—
Övriga bundna vinstmedel 1979-12-31	375,1	—

Dessa reserver består huvudsakligen av vinstmedel, som överförts till dotterbolagens aktiekapital.

18 Disponibla vinstmedel (MSEK)

	Gruppen	Moderbolaget
Disponibla vinstmedel 1978-12-31 ..	253,9	60,8
1978 års nettovinst	208,6	100,7
Utdelning till aktieägare	— 88,0	— 86,9
Överfört till reserv- och skuldregleringsfonder	— 2,1	—
Överfört till övriga bundna vinstmedel	—103,2	—
Omklassificeringar m m netto	— 3,2	—
Disponibla vinstmedel 1979-12-31 ..	266,0	74,6

Vid bedömning av Atlas Copco-Gruppens disponibla vinstmedel och årsresultat bör beaktas, att en betydande del intjänats i utländska bolag, för vilka vinstöverföring till moderbolaget i vissa fall är förbunden med skatter eller underkastad restriktioner.

19 Ställda panter (MSEK)

	Gruppen		Moderbolaget	
	1979	1978	1979	1978
Fastighetsinteckningar	265,3	269,6	32,3	34,8
Företagsinteckningar	111,3	106,6	48,3	48,3
Andra ställda panter	26,3	23,1	—	—
	402,9	399,3	80,6	83,1

20 Ansvarsförbindelser

Utöver redovisade ansvarsförbindelser deltar Atlas Copco AB som bolagsman i The Swedish Lamco Syndicate, Gränges AB & Co, i av Syndikatet utställda garantier på 21,4 MUSD och 12,0 MDEM. Atlas Copco AB:s andel härav är enligt handelsbolagsavtalet 5,4 MUSD och 3,8 MDEM.

Uppgifter avseende lån och ansvarsförbindelser till aktieägare m fl (enl 12 kap 8 § AL)

Lån uppgående till 14 kSEK (26) har lämnats till verkställande direktörer. Lånen har lämnats före ikraftträdandet av den lag som inskränker aktiebolagens rätt att lämna lån och att ikläda sig ansvarsförbindelser för aktieägare m fl.

Personaluppgifter

Atlas Copco-Gruppen

Medelantal anställda¹⁾

	1979	1978
Sverige		
Produktbolag	4 916	4 920
Säljbolag	667	701
	5 583	5 621
Utlandet		
Produktbolag	3 529	3 390
Säljbolag	8 771	8 653
	12 300	12 043
Totalt	17 883	17 664

¹⁾ Medelantal anställda i Sverige har beräknats enligt de principer som tillämpas vid rapporteringen av arbetsgivaruppgifter till Riksförsäkringsverket (RFV).

Löner och övriga personalkostnader

	1979	1978
	MSEK	MSEK
Sverige		
Produktbolag	520,1	479,8
Säljbolag	74,1	73,0
	594,2	552,8
Utlandet		
Produktbolag	356,7	317,8
Säljbolag	652,9	573,7
	1 009,6	891,5
Totalt	1 603,8	1 444,3

Specificerad sammanställning över medelantal anställda och utbetalda löner och andra ersättningar upprättad enligt bestämmelserna i svensk aktiebolagslag ingår i den till Patent- och Registreringsverket insända årsredovisningen och kan kostnadsfritt erhållas från huvudkontoret i Nacka.

Atlas Copco AB

Aktier och andelar

Per den 31 december 1979

	Antal aktier	Inne- hav %	Nominellt värde lok.valuta	Bokf. värde MSEK		Antal aktier	Inne- hav %	Nominellt värde lok.valuta	Bokf. värde MSEK
Produktbolag									
Atlas Copco MCT AB	300 000	100	100	30,0	Craelius Terratest Peruana S.A.	528	100	10 000	—
Atlas Copco Tools AB	100 000	100	100	10,0	Atlas Copco Kenya Ltd.	14 999	100	100	—
Atlas Copco ABEM AB	15 000	100	100	1,5	Atlas Copco (South- East Asia) Pte. Ltd., Singapore	499 998	100	1	0,9
Berema AB	10 000	100	1 000	29,2	Atlas Copco Gade- lius KK, Tokyo	150 000	60	1 000	7,0
Monsun-Tison AB	140 000	100	100	32,9					
Terratest AB	40 000	100	100	—					
Atlas Copco Airpower N.V., Belgien	119 000	99	1)	125,0					
Atlas Copco Andina S.A., Bolivia	18 713	50 ²⁾	1 000	3,7	Övriga dotterbolag				
Copco Nueva Montaña S.A., Spanien	29 999	50	1 000	—	Atlas Copco UK Holdings Ltd.	3 623 664	100	1	32,6
Terratest S.A., Spanien	75 000	100	800	—	Institut CERAC S.A., Schweiz	1 995	100	1 000	2,4
Jarva Inc., U.S.A.	149 440	100	1	50,4	Atlas Copco Industrial S.A., Spanien	95	50 ²⁾	10 000	—
					AB Sicklahus	2 000	100	100	0,2
					Atlas Copco Data AB	125	25 ²⁾	100	—
					Sickklaverken AB	50	100	100	—
					AB Atlas Diesel	500	100	100	—
					AB Elektrisk Malmletning	500	100	100	—
					AB Tryckluftverktyg	500	100	100	—
					AB Avos	50	100	100	—
					AB Eccoverken	50	100	100	—
					Automan AB	1 000	100	100	—
									576,6
Säljbolag									
Atlas Copco Svenska Försäljnings AB	200 000	100	100	20,0	Andra bolag				
Atlas Copco Belgium S.A.	99 998	100	1 000	10,0	Atlas Copco Finans AB	24 000	40	100	2,2
Atlas Copco (Cyprus) Ltd.	99 998	100	1	0,7	The Swedish Lamco Syndicate Gränges AB & Co.	9/28 av andels- kapitalet	32	—	0,7
Atlas Copco A/S, Köpenhamn	12 000	100	1 000	6,9	The Liberian American- Swedish Minerals Co., preferensaktier serie A	2 722,5		100	1,5
Atlas Copco France S.A.	79 960	100	500	35,2	Handelsbolaget Svenska Dagbladets AB & Co	100	2	1 000	0,1
Atlas Copco Nederland b.v.	10 000	100	1 000	13,0	Svensk Interkontinen- tal Lufttrafik AB	16 920	2	100	0,7
Atlas Copco Italia S.p.A.	539 998	100	10 000	28,2	AB Stadsfastigheter	6	0	1 000	—
Atlas Copco A/S, Oslo	3 998	100	10 000	16,6	AB SUKAB	40	0	100	—
Atlas Copco (Schweiz) A.G.	7 975	100	1 000	12,2	Cockerill-Ougree-Pro- vidence et Espérance- Longdoz, Liège	1 420	0	1)	0,2
Atlas Copco S.A.E., Madrid	197 000	99 ²⁾	500	3,7	ADELA Investment Co. S.A., Luxemburg	1 820	0	100	0,9
Atlas Copco Deutschland G.m.b.H.	7	95	1)	36,1	SIFIDA Investment Co. S.A., Luxemburg	25	1	5 000	0,6
Atlas Copco G.m.b.H., Wien	29 990	100	1 000	5,0	Casa de Suecia S.A., Madrid	90	0	5 000	0,1
Atlas Copco Inc., Wayne	1 925	100	1)	35,0	Employment Conditions Abroad Ltd.	100	2	1	—
Atlas Copco (Philippines) Inc.	69 995	100	100	2,0	Näringslivets Utbildnings AB	170	8	1 000	0,2
Atlas Copco Brasil Ltda.	667 499 940	100	1)	20,0	Bilspedition AB	8 000	1	100	1,0
Atlas Copco Venezuela S.A.	3 599	60	1 000	3,5	Tekniska Röntgen- centralen AB	24	0	500	—
Atlas Copco Boliviana S.A.	5 498	100	1 000	2,1					8,2
Atlas Copco Ecuatoriana S.A., Quito	3 000	60	1 000	0,6					
Atlas Copco Iran AB, Nacka	50	100	100	—					
Atlas Copco Hellas A.E., Aten	6 400	97 ²⁾	10 000	—					
Soc. Atlas Copco de Portugal Lda.	1	100	1)	—					
Atlas Copco Maroc S.A.	940	50	1 500	—					
Atlas Copco Ticaret ve Sanayi T.A.S., Istanbul	1 130	100	500	—					
Atlas Copco (India) Ltd.	964 000	40	10	—					
Atlas Copco Argentina S.A.C.I.	80 000 000	100	1	—					
Atlas Copco Chilena S.A.C.	8 997 411 471	100	0,001	—					
Atlas Copco Colombiana Ltda.	190	100	100	—					
Terratest S.A. de Servi- cios, Buenos Aires	22 800	100	10	—					

1) = utan parivärde

2) Resterande del innehas av andra företag inom Gruppen

Revisionsberättelse

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 1979. Granskningen har utförts enligt god revisions sed.

Räkenskaperna har genom stickprov granskats av Bohlins Revisionsbyrå AB.

Moderbolaget

Årsredovisningen är uppgjord enligt aktiebolagslagen. I denna lag föreskriven särskild förteckning över lån, ställda panter och ansvarsförbindelser har upprättats.

Vi tillstyrker, att resultaträkningen och balansräkningen fastställs, att vinsten disponeras i enlighet med förslaget i förvaltningsberättelsen samt att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för år 1979.

Koncernen

Koncernredovisningen är uppgjord enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker, att koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen fastställs.

Stockholm den 17 mars 1980.

BIRGER SONESSON
Auktoriserad revisor

BERTIL E OLSSON
Auktoriserad revisor

VD kommenterar

Utöver vad som framförts i styrelseberättelsen önskar jag göra några kommentarer.

Det gångna året har ur de flesta synpunkter präglats av fortsatt positiv utveckling för Atlas Copco-Gruppen. Världsekonomi föreföll lovande under större delen av 1979, men dramatiska händelser har inträffat, som gör utsikterna mer osäkra. Det höga ränteläget, ekonomiproblemen med stigande oljepriser och debatten kring kärnkraften bromsar privata och offentliga investeringar samt förvärrar inflationen. Dessa svårigheter kommer troligen att drabba industriländerna ganska hårt och de flesta utvecklingsländer ännu hårdare.

I en oviss tid ställs större krav på företagets framsynthet och planering. De lokala styrelserna och företagsledningarna har under året tillfört planeringsarbetet stor sakkunskap. Arbetet har lett fram till några nya riktlinjer avseende teknologi, kundbranscher och geografisk marknadsutveckling.

Som exempel kan nämnas beslut om satsningen på turbokompressorer för användning i gas- och processindustrin. Dessutom lägger vi fortsatt större vikt vid att sälja kompletta funktioner och system till kunderna. Dessa tillskott liksom Atlas Copco-Gruppens ökade satsning på Nordamerika-marknaden kommer att få stor betydelse för vår framtida utveckling.

Gruppens fältorganisation har länge varit stark i flertalet utvecklingsländer och kommer att så förbli. Vi kan erbjuda teknologi väl lämpad att täcka väsentliga behov i dessa länder. I de större industriländerna t ex, USA, Frankrike och Västtyskland, har Atlas Copco fortfarande relativt små marknadsandelar, vilket erbjuder goda möjligheter till fortsatt ökning under 80-talet.

Senare års ansträngningar att genom rationaliseringar bemästra följderna av den svenska kostnadsutvecklingen ledde under 1979 till positiva resultat i såväl det svenska säljbolaget som tillverkningsenheterna i Sverige. Även om kostnadsbilden har förbättrats är den fortfarande ofördelaktig jämfört med våra främsta kon-

kurrenters hemmamarknader USA och Storbritannien. Därutöver kan svenska politiska beslut och opinionsyttringar få negativa följder, t ex investeringsbegränsningar i Sydafrika och kraven på svenskt utträde ur Internationella Amerikanska Utvecklingsbanken (IDB). Sådana "handelshinder" gör de svenska exportföretagens arbete tyngre än konkurrenternas. Att exportföretagens framgång är starkt beroende av kontinuitet på marknadsplatsen måste understrykas. I ett läge där exportindustrin och inte minst verkstadsindustrin förväntas ta ett allt större ansvar för den svenska ekonomin är det angeläget att politiker och opinionsbildare underlättar dess verksamhet – och inte försvårar den.

Mycket skulle kunna vinnas om svenska samhällsorgan och organisationer agerade med starkare förankring i den internationella verkligheten, av vilken de svenska exportföretagen och därmed hela landet är så starkt beroende.

Atlas Copcos lönsamhet, 11,4 % på totalt arbetande kapital, är en av de högsta i svensk exportindustri. Ändå är den inte tillräcklig i en tid som präglas av så hög inflation som vår. En fortsatt lönsamhetsförbättring är möjlig och kräver insatser från många håll inom företaget, men också allmänhetens förståelse för lönsamhetens betydelse för trygghet och utveckling. Svensk industri har ännu långt kvar till en avkastnings-siffra på inflationstakten plus 5 %, ett mål som Atlas Copco arbetar för att nå.

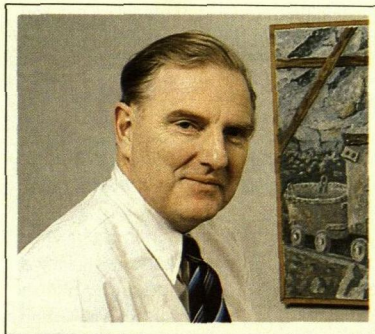
Som summering av vår situation 1979 och med utblick mot 80-talet skulle jag för Atlas Copcos del vilja uttrycka en stark tillförsikt inför framtiden. Jag är optimistisk vad beträffar de områden som företaget självt kan påverka. Vår egen personal, vår organisation, vårt tekniska utvecklingsarbete och vår internationella marknadsställning är styrkefaktorer som ger oss ett gott utgångsläge att lösa nya slags problem under det ovissa 80-talet. – **Vi antar utmaningen.**

Tom Wasth

Skutspräckningsaggregatet CRAC 200, som introducerades under året, löser ett besvärligt problem i t ex stenbrott vid spräckning av de stenblock som blir ohanterligt stora vid utsprängning. CRAC 200 borrar och spräcker med sin vattenkanon på mindre än en minut.

Atlas Copco MCT

Jan Holdo, verkställande direktör i Atlas Copco MCT AB.

Marknadsutveckling

En konjunkturförbättring i den internationella gruvindustrin var den avgörande förändringen i Atlas Copco MCT:s marknadsbild under 1979. Den starka prisökningen för många bas- och ädelmetaller innebar ett välbehövligt likviditets- och lönsamhetstillskott för många gruvkunder och avspeglade sig snart i ökade investeringar. För Atlas Copco MCT är det främst bly-, zink-, koppar-, silver-, platina-, guld- och urangruvorna som ökat sina inköp av produktionsborrningsutrustning och lastmaskiner samt borrstål. Denna positiva vändning i konjunkturen motverkades dock av att anläggningskonjunkturen utvecklades ojämnt, och på många håll försvagades av oljeprishöjningarna.

Försäljningen till slutlig kund ökade med ca 9 %, vilket innebär en något ökad volym gentemot 1978. Detta säljresultat har uppnåtts trots att inga skulkorder noterats. Avsevärda säljökningar kunde i stället registreras i Sverige, Italien, Frankrike, Mexiko, USA, de sydamerikanska gruvländerna samt Saudiarabien och Sydkorea.

I Sydafrika noterades en viss försälj-

ningsökning, även om de speciella förhållanden som råder för svenska företag gjorde att Atlas Copco gick miste om betydande order.

Bland framgångsrika produkter bör nämnas både lätta och tunga borrningsutrustningar för underjordsarbeten. De avancerade hydraulborrmaskinerna har fortsatt sin frammarsch från ort- och tunneldrivning, till att även omfatta produktionsfasen, bl a i gruvor i Australien och Italien. För ovanjordsborrninng har hydraultekniken fått sitt definitiva genombrott på flera marknader, bl a Skandinavien, USA, Västtyskland och Frankrike, medan försäljningen av pneumatiska borrutrustningar gått tillbaka något. Genom en kraftig satsning på hydraultekniken har Atlas Copco MCT väl kunnat hävda sina höga marknadsandelar trots hårdnande konkurrens från franska och så småningom också amerikanska tillverkare. För de enklare, lätta entreprenadmaskinerna kunde det höga tempot från 1978 ej helt upprätthållas.

Försäljningen av Sandvik Coromant borrstålsprodukter ökade under året med ca 9 %. Nya intressanta produkter lanserades. Härvid kan särskilt nämnas små stiftborrkronor, en tekniskt avancerad produkt som ger överlägsen borrekonomi för kunderna, samt en ny generation rullborrkronor som gjort företaget till en allvarlig konkurrent även inom detta av USA-tillverkare hittills dominerade område.

I början av 1979 slöts ett avtal med Wagner i USA rörande försäljning på ett antal marknader av deras diesel-lastmaskiner för underjordsbruk. Dessa utgör ett viktigt komplement till Atlas Copco MCT:s egna gruvprodukter och är ledande inom sitt produktsortiment i världen. Viktiga order har erhållits från kunder i bl a Frankrike, Marocko, Portugal och Italien.

Genom förvärv av det amerikanska

bolaget Jarva Inc. förstärktes Atlas Copcos marknadsposition när det gäller fullortsborrninng, d v s tekniken att borra tunnlar genom kontinuerlig drivning utan sprängning. Denna teknik bedöms ha betydande potential, exempelvis vid tunnelarbeten i städer för vatten-, avlopps- och trafiksystem. Stora Jarva-maskiner är för närvarande i arbete vid ett gigantiskt projekt för att lösa Chicagos vatten- och avloppsproblem. Jarvas verksamhet samordnas nu med Atlas Copco Maschiner AG i Thun, Schweiz, för marknadsföring utanför USA.

Produktutveckling

Arbetet med produktutveckling inom Atlas Copco MCT har till syfte att kunna erbjuda våra kunder nya och förbättrade produkter som på bästa möjliga sätt tar hänsyn till användarnas behov. Härvid ägnas största möjliga uppmärksamhet åt miljö- och säkerhetsfrågor samt tillförlitlighet och servicevänlighet.

CRAC 200 är en ny utrustning för skutspräckning (skut = stenblock), som utnyttjar en helt ny och unik princip för bergsönderdelning. Metoden bygger på att vatten under högt tryck spräcker berget utan att fragmenter kastas åt alla håll så som sker vid sprängning. Vattnet skjuts med hög hastighet från en specialkonstruerad vattenkanon in i ett borrhål. Frånvaron av buller, giftiga gaser och hantering av sprängämnen gör denna metod ytterligare värdefull ur miljösynpunkt.

De hydrauliska bergborrmaskinerna har utvecklats ytterligare under 1979. En speciell version av COP 1038 har tagits fram för borrninng i lösare bergarter. En annan nyhet är en medeltung maskin för ovanjordsborrninng. Till denna maskin kommer en specialkonstruerad bärare att kunna erbjudas.

Kort om Atlas Copco MCT

Atlas Copco MCT (Mining and Construction Technique) har sitt huvudkontor och sin största tillverkningsenhet i Nacka, andra svenska fabriker i Örebro och Smedjebacken och den utländska produktionen förlagd till Västtyskland, England, Schweiz och Kanada. Atlas Copco MCT har ansvaret för tillverkninng och utveckling av Gruppens produkter för gruv- och entreprenadindustrin. Dess produkter säljs – liksom övriga divisioners – huvudsakligen genom Atlas Copco-Gruppens säljbolag.

Administrativt är bolaget uppdelat i fem resultatansvariga sektorer som rapporterar till den centrala ledningen i Nacka.

Bolagets produktsortiment omfattar lätt och tung bergborrningsutrustning (pneumatisk och hydraulisk), lastmaskiner, hasplar, fullortsborrningsaggregat, larvbandsburna borraggregat, vagnborrmaskiner, tryckluftspett, pumpar m m.

Den internationella marknadsföringen av Sandvik Coromant borrstål är en viktig del av Atlas Copco MCT:s verksamhet.

Programmet för hydrauliska ovanjordsaggregat rationaliseras för att med färre komponenter kunna täcka ett bredare användarbehov.

Ett exempel på denna utveckling är ROC 820 H, en helhydraulisk bärare med förlängd matare som reducerar tidsåtgången för skarvning av borrstängen vid borring av djupa hål.

För tunnelborring har en ny medeltung bom framtagits. Denna har utrustats med ett förenklat kontrollsystem så att all manövrering kan ske med hjälp av endast två spakar. Bommen har konstruerats så att borring kan utföras i många olika riktningar och passar därmed flertalet aktuella kundbehov.

Produktion

Utnyttjandet av verkstadskapaciteten steg under 1979 från 67 % till 76 %. Vid Avosverken uppnåddes full sysselsättning mot årets slut. På grund av lokala rekryteringssvårigheter kunde verkstadens fulla produktionskapacitet ej utnyttjas. Dalaverken har haft hög och jämn beläggning. Vid Bremenheten nåddes vid årsskiftet fullt kapacitetsutnyttjande.

Speciell uppmärksamhet har under året ägnats vidareutveckling av system för styrning av material och produktion i verkstäderna. Sålunda har ytterligare förbättringar erhållits i genomloppstider och bundet kapital.

Allt fler användarländer ställer nu krav på att viss del av tillverkningen ska förläggas lokalt. På vissa marknader är detta en nödvändig förutsättning för försäljning av från Sverige exporterade komponenter. Av bl a sådana skäl tecknades under året ett samarbetsavtal med de jugoslaviska företagen Univerzal och Zelezarne Ravne om gemensam tillverkning av vissa typer av lätta, luftdrivna bergborrmaskiner. Härigenom stärks Atlas Copcos marknadsposition i Jugoslavien.

Personal

Atlas Copco MCT sysselsatte under året i medeltal 2 839 (2 866) personer. Personalomsättningen var fortfarande låg vid alla enheter, dock med en viss ökning på arbetsidan under andra halvåret 1979.

DOP 15 är en ny, luftdriven pump som klarar allt ifrån vatten, till trögflytande oljor och grovt förorenade vätskor.

Bilden är tagen på en arbetsplats i Södertunneln i Stockholm.

Små stiftborrkronor är exempel på nya konkurrenskraftiga Sandvik Corromantprodukter som lanserades under året.

intern utbildning fått tillgripas för att få personal till administrativt systemarbete.

Under året har produktionsplaneringen i Sverige påverkats av det ökade utnyttjandet av ledighet enligt lagar om föräldraledighet, studieledighet, delpension m m. Försök har pågått med nya skiftstider. Ett speciellt utbildningsprogram beträffande lagar och avtal har genomförts för arbetsledande personal inom produktionen.

Från industriskolans treåriga verkstadstekniska gymnasieutbildning utexaminerades 19 elever.

I Örebro har den under 1978 påbörjade sammanslagningen av de båda enheterna Avos- och Eyraverken genomförts.

Resultat

Atlas Copco MCT:s ordergång, som huvudsakligen kommer från säljbolagen, uppgick under 1979 till 1 152 MSEK (1987) och den fakturerade försäljningen till 1 128 MSEK (1983).

Atlas Copco MCT-gruppens resultat efter finansiella intäkter och kostnader

uppgick under 1979 till 59,4 MSEK (4,0). De svenska enheterna inom Atlas Copco MCT-gruppen svarade för större delen av resultatförbättringen.

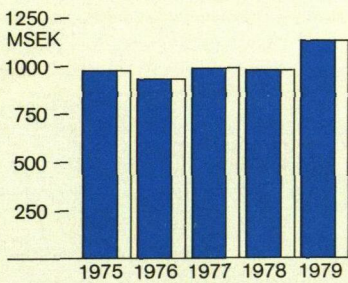
Resultatförbättringen beror framför allt på ett väsentligt ökat kapacitetsutnyttjande i verkstäderna. Genomförda prishöjningar och rationaliseringar har kunnat kompensera kostnadshöjningarna.

En realisationsvinst har uppkommit genom försäljning av den återstående halva aktiestocken i det tidigare dotterbolaget Atlas Copco Craelius AB.

Investeringar i mark och byggnader uppgick till 7,4 MSEK (0,4) och i maskiner och inventarier till 21,1 MSEK (7,2). Av investeringarna har 0,8 MSEK (4,4) finansierats ur miljöfonden.

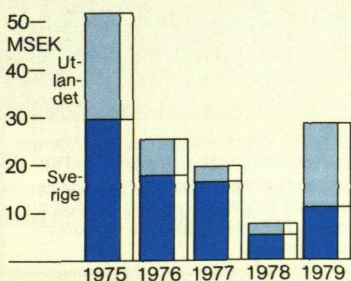
En av årets nyheter var ROC 712, ett hydrauliskt ovanjordsaggregat för anläggningsarbeten, produktionsborrning i stenbrott och mindre dagbrottsgruvor. Aggregatet ger god arbetsmiljö och har mycket låg bränsleförbrukning.

Fakturering¹⁾

¹⁾ Avser till helt övervägande del försäljning till Atlas Copco-Gruppens säljbolag.

Investeringar i anläggningstillgångar

Utdrag ur boksluten för MCT-gruppen

	1979	1978
Balansräkning	MSEK	MSEK
Omsättningstillgångar ¹⁾	176,7	125,3
Varulager	353,2	345,9
Anläggningstillgångar	133,9	81,4
	<u>663,8</u>	<u>552,6</u>
Kortfristiga skulder	235,5	233,0
Långfristiga skulder	186,6	133,3
Obeskattade reserver	129,4	87,0
Eget kapital	112,3	99,3
	<u>663,8</u>	<u>552,6</u>
Resultaträkning		
Fakturering	1 127,8	982,6
Rörelseresultat	78,3	30,6
Avskrivningar	20,3	21,9
Finansiellt netto	+ 1,4	- 4,7
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	59,4	4,0
Medelantal anställda	2 839	2 866
Investeringar i anläggningstillgångar	28,5	7,6

¹⁾ I huvudsak fordringar på moderbolaget

Under årens lopp har Atlas Copco levererat ett stort antal Airpartner startaggregat till flygplatser över hela världen. Bilden visar den senaste modellen kopplad för start av en Boeing 747 i frakttutförande på Luxemburgs flygplats.

Atlas Copco Airpower

Iwan Åkerman, verkställande direktör i Atlas Copco Airpower N.V.

Marknadsutveckling

Aktiviteten inom de flesta industribranscher var den högsta sedan 1974 och förväntningarna inför 1979 överträffades betydligt.

Den uppåtgående investeringstrenden inom industriländerna som började mot slutet av 1978 fortsatte under 1979.

Årets försäljningssiffror blev de bästa någonsin för Atlas Copco Airpower, räknat i såväl värde som volym. Fakturering till slutlig kund ökade med 15 % och ordergångens ökade med 17 %.

Atlas Copcos framgångsrika marknadsföring till särskilt krävande industrier, t ex kemi-, läkemedels- och livsmedelsindustri, resulterade i ökad försäljning av utrustning för kvalitetsluft, huvudsakligen stora oljefria kompressorer och trycklufttorkar.

Marknaden för medelstora entreprenadarbeten stagnerade, medan många stora anläggningsprojekt pågick i Sydamerika, Mellanöstern och Fjärran Östern. Investeringarna i vattenboringnsutrustning ökade.

Den kraftiga försäljningsökningen för både stationär och transportabel utrustning i USA fortsatte trots ogynn-

samt valutaläge och stark konkurrens från nationella tillverkare.

Förstärkningen av det brittiska punktet underlättade konkurrensen på flera marknader och påverkade positivt försäljningen till den viktiga brittiska marknaden.

På våra traditionella marknader väntas sjunkande investeringsnivå eftersom industriländerna, på grund av ökande energikostnader, kommer att strama åt sina utgifter för att dämpa inflationen.

Inför 1980 kommer dock Atlas Copco Airpowers kunskaper inom området kvalitetsluft att ge ökade möjligheter till expansion.

Transportabla kompressorer

Försäljningen av transportabla kompressorer ökade kraftigt i såväl volym som faktureringsvärde och vinstmarginalen förbättrades.

Den främsta anledningen till framgången var introduktionen av två små ljuddämpade kompressorer i XA-serien, lämpade för lätta anläggningsarbeten. Dessa kompressorer är närmast avsedda att säljas via Atlas Copcos växande återförsäljarnät. Mottagandet på marknaden var så entusiastiskt att vi hade vissa svårigheter att leverera i takt med efterfrågan.

Särskilt framgångsrika marknader var EG-länderna och USA. Stora beställare var uthyringsföretag i Frankrike och Storbritannien.

En annan viktig orsak till de goda säljresultaten var den fortsatta satsningen på transportabla normal- och högtrycks kompressorer för stenbrott och vattenboring. Särskilt kan nämnas en stor order under året från en amerikansk tillverkare av borraragregat, för inbyggnad i deras produkter. Marknaden för transportabla högtrycks kompressorer har god tillväxt och framtidsutsikterna är lovande.

Två nya transportabla kompressorer i den större klassen introducerades under året och mottogs positivt bl a inom statlig och kommunal anläggningsindustri.

Försäljningen av medelstora transportabla kompressorer blev mindre gynnsam och stannade på 1978 års nivå, trots stora volymorder från maskinuthyrare i Frankrike och Storbritannien och stark efterfrågan från Mellanöstern och övriga oljeproducerande länder.

Stationära kompressorer

Efterfrågan på kvalitetsluft fortsatte att öka under 1979 och resulterade i ökad försäljning av stora oljefria kompressorer och trycklufttorkar.

De medelstora stationära kompressorerna uppvisade däremot en mer måttlig volymökning på grund av hård konkurrens från det stora antal företag som numera marknadsför oljeinsprutade skruvkompressorer.

Utvecklingen för trycklufttorkar överträffade alla prognoser, och leveranssvårigheter uppstod. En orsak var introduktionen av en ny torkserie som motsvarade ett uppdämt marknadsbehov. En annan orsak var effekten av ökad säljansträngningar till industri-sektorer som har behov av kvalitetsluft.

Bland de kunder som köpte stora kolvkompressorer under 1979 kan nämnas bilfabriker i Italien och Sverige, elindustrin i Holland, en framstående flygplanstillverkare i USA samt olika sydamerikanska gruvkoncerner. Ett intressant användningsområde var omvandling av kol till flytande bränsle.

Roterande kompressorer är nu starkt etablerade på marknaden – ett förhållande som med stor sannolikhet kommer att bestå.

Introduktionen av en luftkyld version av den framgångsrika Z-kompressorn för oljefri luft möttes av stort intresse

Kort om Atlas Copco Airpower

Atlas Copco Airpower har sitt huvudkontor och sin största tillverkningsenhet i Belgien strax utanför Antwerpen. Viss tillverkning är också förlagd till Sverige, Italien, Frankrike, Turkiet och Bolivia.

Produktprogrammet består av såväl transportabla som stationära skruv- och kolvkompressorer samt installationsutrustning som lufttorkar, efterkyllare och kontrollautomatik.

Produktprogrammet omfattar också utrustning för sjörestaurering, isundanhållning och bubbelbarriärer mot oljespill i vatten.

Försäljningen till slutlig kund sker huvudsakligen genom Atlas Copco-Gruppens säljbolag.

från uthyrningsföretag och resulterade i en stor volymorder.

Oljefria skruvkompressorerna såldes under året till bl a franska kärnkraftverk, gruvindustri i Bolivia, aluminiumverk i Australien och bilindustri i Jugoslavien.

En ny serie luftfilter, som introducerades under året, förstärkte ytterligare Atlas Copcos position inom företagets specialområde kvalitetsluft.

Marknaden för småkompressorerna – verkstäder, bensinstationer etc – har bearbetats kraftigt under senare år. Resultaten under 1979 blev också goda, med en rejäl säljökning i såväl värde som volym. Denna utveckling åstadkoms i praktiskt taget alla länder.

En viktig orsak till dessa framgångar var utbyggnaden av Atlas Copcos återförsäljarnät och en bättre bearbetning av företag som bygger in kompressorerna i sina egna produkter.

Introduktionen av oljefria småkompressorerna i Airlletserien har befäst Atlas Copcos ställning som ledande tillverkare av småkompressorerna.

Miljöutrustning

Antalet miljövårdsprojekt ökade under året i såväl antal som omfattning, vilket visar ett ökande intresse för metoder att skydda och förbättra miljön med tryckluft.

I Berlin påbörjades ett långtidsprojekt för syrsättning av Tegelsejön som förorenats genom kemikalieutsläpp. Under året installerades tre Limno syrsättningsaggregat. Under 1980 kommer flera ytterligare aggregat att installeras om projektet motsvarar förväntningarna.

Två bubbelbarriärer installerades i Ostende i Belgien för att skydda ett hamnområde mot föroreningar. Två bubbelbarriärer kommer att anläggas i Manchester-kanalen i England, för att skydda varvsområdena mot oljespill.

Två liknande installationer kommer också att utföras i en kanal i Belgien.

I Skandinavien installerades flera anläggningar med samma teknik för isundanhållning i hamnar och färjleder och kring ett mudderverk vid en dansk cementfabrik.

Produktutveckling

Forsknings- och utvecklingsarbetet inom Atlas Copco Airpower inriktades, förutom på utveckling av nya produkter, även på nya tillämpningar av företagets teknologi, samt på kontinuerliga kvalitetsförbättringar och anpassning av produkter för olika kundkrav.

De kontinuerliga kvalitetsförbättringarna är baserade på en omfattande fältrapportering från Atlas Copco-Gruppens bolag över hela världen och bygger därmed på erfarenheter från starkt skiftande driftförhållanden.

Samarbetet med lokala tillverkningsenheter i många länder var omfattande, speciellt i frågor som rör anpassning av standardprodukter till lokala produktionsförhållanden.

För att möta ökande krav från olika länder förbättrades ljuddämpningen ytterligare på vissa stora transportabla kompressorerna.

En superljuddämpad version av de under året introducerade små transportabla skruvkompressorerna togs fram för användning i extremt ljudkänslig miljö.

Utvecklingsarbetet med en högkapacitetskompressor för inbyggnad i de större borrhögagen i Rotamec-serien fortgick under året tillsammans med Atlas Copco MCT.

Inom området kvalitetsluft har utvecklingsarbetet med en ny serie oljefria luftkylda skruvkompressorerna avslutats.

Produktion

Försäljningsökningen medförde fullt kapacitetsutnyttjande vid Atlas Copco

Airpowers huvudanläggning Arpicverken i Belgien. Särskilt betydelsefull var framgången med de nya transportabla och stationära skruvkompressorerna.

En ny kontorsbyggnad togs i bruk efter semesterperioden och en ny reningсанläggning för Arpicverkens avloppsvatten färdigställdes under året.

Fabriken i Åmål utökade sitt tillverkningsprogram med en ny större kompressor i Airllet-serien. Vid franska Mauguière startades tillverkning av en ny serie små oljefria kompressorerna, vilket innebär en förstärkning av Atlas Copco Airpowers utrustning för kvalitetsluft.

Den i samarbetsavtalet mellan Atlas Copco, Fagor och Univerzal beslutade kompressorfabriken i Jugoslavien är under uppförande, och själva byggnadskropparna till fabriks- och kontorslokaler är praktiskt taget klara.

Vid Atlas Copco Andina i Bolivia påbörjades tillverkningen av de oljeinjicerade stationära och transportabla skruvkompressorerna.

XAS 40 är en av de två små transportabla skruvkompressorerna som introducerades under året. Bilden togs vid en premiärvisning hos ett byggföretag i Stockholmstrakten, och kan illustrera kundernas entusiastiska mottagande av kompressorn.

En komplett kompressorcentral med bl a två GA Pack-kompressorer inrymd i en nio meter lång container.

Atlas Copco Nederland b v har byggt ett antal centraler av denna typ för användning bl a inom oljeindustrin i Mellanöstern.

Personal

Atlas Copco Airpower med dotterbolag sysselsatte under året i genomsnitt 2 374 personer (2 348). Av dessa var 2 000 (1 900) sysselsatta vid huvudanläggningen i Belgien.

Personalomsättningen var 6 %, vilket är en speciellt låg siffra med tanke på att den inräknar de personer som omfattas av den nya belgiska pensionslagstiftningen, som medger pensionering vid lägre ålder.

I Belgien infördes, i enlighet med den allmänna utvecklingen, 39-timmarsvecka.

Utbildningsaktiviteterna var inte bara

koncentrerade till den centrala kursanläggningen vid Arpicverken. En kurs i produktkännedom t ex hölls i Peru, och hade deltagare från flera sydamerikanska länder.

Säljutbildning fick stort utrymme, och inte mindre än fyrtio kurser genomfördes under 1979. Denna utbildning omfattade allt från produktkännedom till avancerade marknadsförings- och serviceseminarier. Även kundpersonal deltog i utbildningen.

Resultat

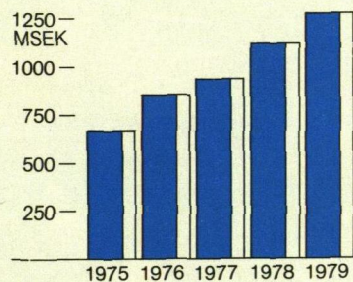
Atlas Copco Airpowers ordergång, som huvudsakligen kommer från sälj-

bolagen, uppgick under 1979 till 1 444 MSEK (1 172). Den fakturerade försäljningen uppgick till 1 282 MSEK (1 117). Resultat efter finansiella intäkter och kostnader uppgick till 109 MSEK (95).

Kapacitetsutnyttjandet förbättrades under 1979 och bidrog till att vinstmarginalen kunde hållas på samma nivå som föregående år, trots stigande material- och personalkostnader.

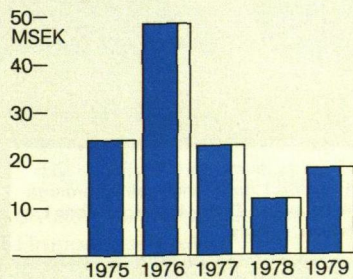
Investeringar i byggnader, maskiner och inventarier uppgick till 19 MSEK (12).

Fakturering¹⁾

¹⁾ Avser till helt övervägande del försäljning till Atlas Copco-Gruppens säljbolag.

Investeringar i anläggningstillgångar

Utdrag ur boksluten för Airpower-gruppen

	1979	1978
Balansräkning	MSEK	MSEK
Omsättningstillgångar ¹⁾	439,1	350,6
Varulager	325,3	323,3
Anläggningstillgångar	110,0	83,4
	<u>874,4</u>	<u>757,3</u>
Kortfristiga skulder	491,1	392,1
Långfristiga skulder	51,3	59,9
Obeskattade reserver	0,8	1,7
Eget kapital	<u>331,2</u>	<u>303,6</u>
	874,4	757,3
Resultaträkning		
Fakturering	1 281,7	1 117,1
Rörelseresultat	157,7	138,6
Avskrivningar	17,3	18,4
Finansiellt netto	- 31,3	- 24,8
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	109,1	95,4
Medelantal anställda	2 374	2 348
Investeringar i anläggningstillgångar	18,6	11,6

¹⁾ I huvudsak fordringar på säljbolag

DAF är en av de många bitillverkare som utnyttjar Atlas Copcos multipelmutterdragare. Bilden är från DAF:s lastvagnsfabrik i Eindhoven, Holland.

Atlas Copco Tools

Göran Lundborg, verkställande direktör i Atlas Copco Tools AB.

Marknadsutveckling

Den under 1978 påbörjade konjunkturuppgången på för Atlas Copco Tools viktiga marknader fortsatte under 1979. I vissa branscher dämpades uppgången under andra halvåret som en följd av de kraftiga oljeprishöjningarna. Undantag var bl a den internationella bilindustrin som visat hög investeringsvilja i sin strävan att genom nykonstruktioner begränsa effekten av oljeprishöjningarna. Ökad medvetenhet om vikten av energibesparingar har inom de flesta branscher inneburit ökat intresse för tryckluftekonomi och därmed för kvalitetsprodukter och tillgång till kunnande på sådana områden som läckage, tryckfall och luftberedning.

Varvsindustrins tillbakagång har givetvis inneburit en minskad försäljning av i första hand bearbetningsverktyg till denna traditionellt viktiga marknadssektor.

Trots detta har en betydande försäljningsökning för dessa produktslag uppnåtts vilket innebär såväl ökade marknadsandelar som en ökande totalmarknad.

En ökad efterfrågan på produkter, har inneburit ett förbättrat utnyttjande av produktionsresurserna, samtidigt

som den medgivit en önskvärd sanering av säljbolagens lagerhållning.

Ett intensivt marknadsföringsarbete i ett antal prioriterade industriländer och andra riktade åtgärder har i flera fall resulterat i väsentligt ökade marknadsandelar.

Konkurrensläget har hårdnat, inte minst genom ett ökat tryck från japanska och tyska tillverkare.

Utöver den direkta konkurrensen från andra internationella tillverkare förekommer lokala konkurrenter som ofta under skiftande varumärken marknadsför produkter med gemensamt ursprung.

Ett sätt att möta den komplicerade konkurrenssituationen har varit vår satsning på försäljning genom återförsäljare och andra alternativa marknadsföringskanaler.

Avdelningen för ytbehandlingsteknik har under året ombildats till en fristående sektor och har uppvisat en betydande försäljningsökning.

Atlas Copcos position som leverantör av avancerade monteringsutrustningar till internationell bilindustri har ytterligare förstärkts.

En stor del av försäljningsframgångarna inom bilindustrin kan tillskrivas monteringsutrustningar och system. Som exempel på detta kan nämnas introduktionen av ett nytt mikrodatorstyrt system, MACS, för extremt noggrann styrning och kontroll vid åtdragning av skruvförband.

Introduktionen som skedde vid årets Hannover-Mässa rönt ett mycket stort intresse från i första hand ledande europeiska bilfabrikanter. Den försäljningsprognos som gjordes för systemet och som bedömdes som optimistisk har överträffats.

Verktyg och utrustningar avsedda för rostskydd har också rönt stor efterfrågan.

Problem med buller, vibrationer och

slipdamm uppmärksammas i allt fler länder. De insatser på arbetsmiljöområdet som sedan länge legat till grund för vår produktutveckling har därmed blivit allt starkare säljargument.

Ett antal nya produkter med denna inriktning har introducerats.

Från ytbehandlingssektorn kan nämnas en framgångsrik försäljning av kompletta, arbetsmiljöriktiga arbetsplatser i första hand på den skandinaviska marknaden.

Den under året introducerade ytbehandlingsroboten COAT-A-MATIC har väckt intresse som resulterat i ett antal order såväl i Sverige som på exportmarknaden.

Ett avtal har under året träffats med firma Joseph Wagner GmbH om marknadsföring av vårt ytbehandlingssortiment på den tyska marknaden. Samarbetet med Wagner, som är väletablerade tillverkare och leverantörer inom detta teknikområde, innebär en förstärkning av distributionskanalerna, men ger också möjligheter till ett visst produktutbyte. Detta innebär för vår del att vi under 1980 kommer att komplettera vårt produktsortiment med elektriskt drivna högtryckspumpar delvis baserade på Wagner-komponenter.

Den s k 2000-serien av handverktyg som tagits fram för försäljning via återförsäljare, visade en betydande försäljningsökning. Ökningstakten var dock något lägre än prognosen.

Produktutveckling

En mikrodator-baserad utrustning för styrning och kontroll av mutterdragningsmaskiner introducerades under året. Denna, kallad MACS – "Monitoring And Control System" – är i första hand avsedd att tillgodose motorfordonsindustrins krav på väsentligt högre kvalitet på s k kritiska skruvförband.

Till kategorin automatiseringskomponenter hör en ny automatisk borren-

Kort om Atlas Copco Tools

Atlas Copco Tools – produktdivisionen för industri-teknik, med huvudkontor och tillverkning i Stockholm och fabriker i Skara, Tierp, Borås, Masaby (Finland) och Sæby (Danmark) – har ansvaret för utveckling, tillverkning och marknadsföring av i första hand tryckluftdrivna utrustningar för industriell produktion.

Försäljningen sker – i likhet med övriga produktdivisioner – huvudsakligen genom Atlas Copco-Gruppens säljbolag.

Bland produkterna kan nämnas monteringsmaskiner, bearbetningsmaskiner, bormaskiner, slipmaskiner och ytbehandlingsutrustningar. I programmet ingår dessutom tillbehör och armatur för tryckluftdistribution samt lyftblock och luftmotorer.

het – LBL 35. I jämförelse med tidigare motsvarigheter är detta en helt ny, avancerad teknisk lösning som framförallt karakteriseras av enkel konstruktion, större noggrannhet i arbetsoperationer och, genom ökade variationsmöjligheter, enklare anpassning till förekommande behov och önskemål.

Ett kontinuerligt utvecklingsarbete pågår inom produktgruppen handhållna tryckluftmaskiner med avseende på ergonomi (anpassning till människan). Detta innebär att t ex buller- och vibrationsnivå undan för undan pressas ner. Bland de produkter som introducerats under året märks nya superljuddämpade skruvdragare, en ny ljud- och vibrationsdämpad filmmaskin, nya slipmaskiner och en nithammare med reflexionsdämpning av stötvågen. Dessutom har 2000-seriens sortiment utökats med två nya maskiner.

Utvecklingen av komponenter och system för applicering av färg påverkas i hög grad av arbetsmiljöaspekter. Som exempel kan nämnas fortsatt automatisering av ytbehandlingsarbete genom sprutmålningsroboten COAT-A-MATIC.

Komponenter och utrustningar för distribution och beredning av tryckluft har fått stor uppmärksamhet. Detta hänger samman med kundernas önskemål att utnyttja tryckluften så ekonomiskt och energisparande som möjligt. Förutom nya produkter har anvisningar för optimala installationer och systemkonstruktion tagits fram.

Produktion

Den ökade ordergången gav under året en avsevärd förbättring av beläggningen i verkstäderna. Efterfrågan på våra produkter kunde i stort sett tillgodoses genom investeringar i produktionsmaskiner, nyanställningar av personal samt ökad skiftgång.

Med de nya maskiner som installerats och som i de flesta fall utgör ersättningar för äldre maskiner, erhöles avsevärda rationaliseringsvinster, såsom snabbare bearbetning, minskat antal arbetsoperationer, kortare omloppstider m m.

Kraven på ökad flexibilitet med avseende på kundanpassning och förändringar i efterfrågan växer ständigt. För att möta dessa krav har satsningen på numeriskt styrda tillverkningsmaskiner fortsatt i ökad takt.

Samtidigt ökar också kraven på ekonomisk produktion i stora serier. Som exempel på rationaliseringar på detta område kan nämnas att ytterligare en robot satts in vid tillverkningen av små luftmotorer.

Nya avancerade mätutrustningar bidrar verksamt till att bevara och främja kvalitet på hög nivå.

Personal

Den återhållsamma anställningspolitiken från 1978 fortsatte under första halvåret. Därefter ökade direktrekryteringen av i första hand kollektivanställda i takt med ökad ordergång och produktion. Svårigheter att anskaffa yrkeskompetent arbetskraft till våra produktionsenheter i Stockholm och Tierp har därvid kunnat konstateras.

Antalet anställda var under året i medeltal 1 283 (1 236).

Resultat

Atlas Copco Tools' ordergång, som huvudsakligen kommer från säljbolagen, uppgick under 1979 till 250 MSEK (237). Den fakturerade försäljningen uppgick till 244 MSEK (232). I 1978 års siffror ingick de till Monsun-Tison AB överförda pneumatiska komponenterna med 18 MSEK. Resultatet efter finansiella intäkter och kostnader uppgick till 5,9 MSEK (2,2).

Resultatförbättringen beror främst på bättre kapacitetsutnyttjande i verkstäderna.

Investeringar i byggnader, maskiner och inventarier uppgick till 11,1 MSEK

(5,9). Av investeringarna har 4,8 MSEK finansierats ur investeringsfonden och 0,3 MSEK ur arbetsmiljöfond och särskild investeringsfond.

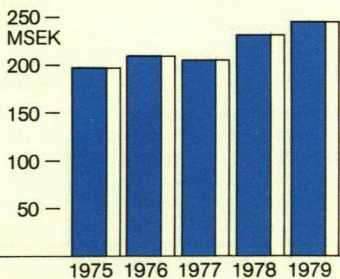
Intresset för god arbetsmiljö sprider sig runt världen. Här används Atlas Copcos ljud- och vibrationsdämpade skruvdragare vid en Philipsfabrik i Sydostasien.

Styrenheten till Atlas Copcos mikrodatorbaserade monteringsystem MACS (Monitoring And Control System).

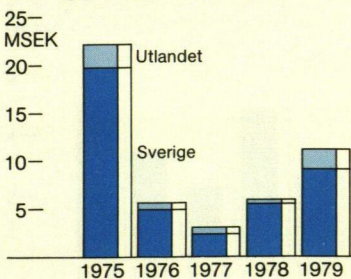

Fakturering¹⁾

¹⁾ Avser till helt övervägande del försäljning till Atlas Copco-Gruppens säljbolag.

Investeringar i anläggningstillgångar

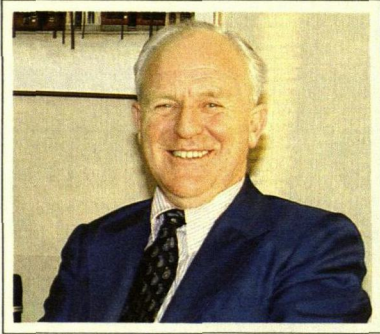

Utdrag ur boksluten för Tools-gruppen

	1979	1978
Balansräkning	MSEK	MSEK
Omsättningstillgångar ¹⁾	37,1	33,2
Varulager	141,6	127,0
Anläggningstillgångar	23,7	25,4
	202,4	185,6
Kortfristiga skulder	57,1	41,1
Långfristiga skulder	55,5	51,9
Obeskattade reserver	69,2	73,0
Eget kapital	20,6	19,6
	202,4	185,6
Resultaträkning		
Fakturering	243,6	231,9
Rörelseresultat	15,5	11,6
Avskrivningar	5,1	4,5
Finansiellt netto	-4,5	-4,9
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	5,9	2,2
Medelantal anställda	1 283	1 236
Investeringar i anläggningstillgångar	11,1	5,9

¹⁾ I huvudsak fordringar på moderbolaget

Berema

Lars Åsell, verkställande direktör i Berema AB.

Marknadsutveckling

Faktureringen 1979 ökade med 4 % till 139 MSEK (134). Exportandelen uppgår till 105 MSEK. Under året har vissa mindre lönsamma produkter utgått.

En fortsatt gynnsam utökning av motorborr/brytmaskinförsäljningen har skett. Mer än 95 % av i Kalmarfabriken producerade motorbormaskiner går på export.

Introduktionen av den lätta motorbormaskinen Pico har under året fortsatt på en rad nya exportmarknader. Pico utgör ett bra komplement till de större maskinerna.

Försäljningen till marknader i Mellanöstern har varit fortsatt god. Det politiska läget medför dock osedvanligt stor osäkerhet och betydande satsningar gjordes under året för att öka försäljningen i såväl Nord- som Sydamerika för att mer långsiktigt kompensera ett eventuellt försäljningsbortfall i Mellanöstern.

Konkurrensen på motorbormaskiner kommer i första hand från japanska och tyska tillverkare. Bl a genom yen-kursens nedgång har konkurrensläget skärpts.

Som en följd av en allt högre energikostnad för tyngre utrustning har intensifierade ansträngningar gjorts för att sprida kännedom om motorbormaskinernas goda ekonomi för smärre jobb där motorbormaskiner genom sin låga energiförbrukning bör ha en given plats.

Tico-produkterna har under andra halvåret rönt en ökad efterfrågan. De extra exportansträngningarna under året förväntas ge ökat resultat under 1980-talet.

På de svenska och norska marknaderna har den totala efterfrågan på företagets produkter ökat ytterligare samtidigt som återförsäljningsorganisationen förstärkts.

Produktutveckling

Under året har betydligt ökade ansträngningar gjorts för att utveckla egna befintliga produktprogram. Sålunda har en helt ny motorbormaskin utvecklats, som kommer att introduceras på världsmarknaden under 1980. Åtgärder har även vidtagits för att komplettera verksamheten med andra – i första hand exportorienterade – produkter med god lönsamhet.

Produktion

Under året har ytterligare investeringar gjorts i en rationell uppbyggnad av maskinparken. Därigenom har produktionskostnadsstegringar delvis eliminerats.

Personal

Antalet anställda var i medeltal 375 personer (402). Tack vare ytterligare investeringar och rationaliseringar har arbetsstyrkan vid produktionsenheterna kunnat reduceras.

Resultat

Utvecklingen har under året varit gynnsam och trots en totalt sett obetydlig omsättningsökning har lönsamheten förbättrats, främst orsakad av en bättre produkt sammansättning och genomförda rationaliseringsåtgärder inom samtliga enheter.

Orderingången uppgick till 141 MSEK (137). Faktureringen uppgick till 139 MSEK (134).

Berema-gruppens resultat efter finansiella intäkter och kostnader ökade till 17,3 MSEK (12,9).

I byggnader, maskiner och inventarier investerades totalt 2,6 MSEK (4,8), varvid investeringsfondavsättningar i viss utsträckning utnyttjats.

Beremas motorborr/brytmaskin Pionjär har många användningsområden, som t ex komprimering av underlaget till järnvägsräls – s k sylpackning. Bilden är tagen i Kuchl bei Salzburg i Österrike.

Kort om Berema

Berema är inom Atlas Copco-Gruppen ansvarig för tillverkning och marknadsföring av bensindrivna motorbormaskiner. Dessutom tillverkas och säljs genom dotterbolaget AB Tico hydrauliska lastbils-kranar med tillbehör.

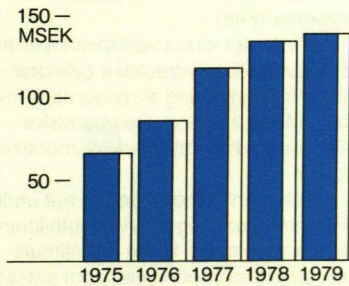
Produkterna marknadsförs genom egna säljbolag i Norge, Tyskland, Österrike och USA, genom Atlas Copcos säljbolag i olika delar av världen och dessutom genom agenter i ett stort antal länder.

Produktion av motorbormaskiner sker vid tillverkningsenheten i Kalmar, medan kranarna tillverkas i Gävle och Bräcke.

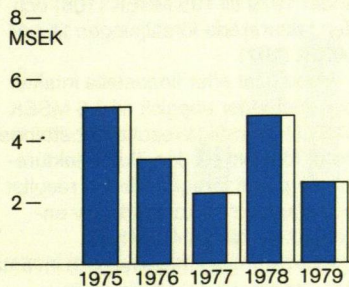
I Sverige och Norge är Berema generalrepresentant för Honda Power Products, bl a omfattande jordfräsar, bensindrivna motorer, generatorer och pumpar.

Fakturering

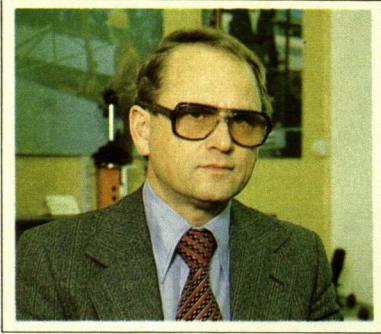
Investeringar i anläggningstillgångar

Utdrag ur boksluten för BEREMA-gruppen

	1979	1978
Balansräkning	MSEK	MSEK
Omsättningstillgångar	58,3	43,8
Varulager	44,2	44,4
Anläggningstillgångar	14,0	16,5
	<hr/>	<hr/>
	116,5	104,7
Kortfristiga skulder	61,6	43,6
Långfristiga skulder	23,8	27,6
Obeskattade reserver	17,8	20,9
Eget kapital	13,3	12,6
	<hr/>	<hr/>
	116,5	104,7
Resultaträkning		
Fakturering	138,7	134,4
Rörelseresultat	20,8	18,4
Avskrivningar	3,2	3,6
Finansiellt netto	-0,3	-1,9
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	17,3	12,9
Medelantal anställda	375	402
Investeringar i anläggningstillgångar	2,6	4,8

Monsun-Tison

Eric Bursvik, verkställande direktör i Monsun-Tison AB.

1979 har karakteriserats av en mycket stor efterfrågan på företagets produkter. Stora ansträngningar av personalen och under året ianspråktaga maskininvesteringar har gjort att marknadens behov i huvudsak kunnat tillgodoses. Nyinvesteringar i bl a avancerade NC-maskiner ger med en större orderstock, 107 MSEK (53), en god bas för 1980 års leveranser.

Marknadsutveckling

Efter ett par år med svag efterfrågan har den svenska marknaden visat ökad aktivitet. En fortsatt bearbetning av exportmarknader har dessutom bidragit till en ökning av ordergången med 80 %. Av den totala produktionen exporteras 63 %.

Hydrauliska riktningssystem uppvisar fortsatt god ökningstakt. En byggbar ventiltyp, HV07, avsedd främst för olika typer av mobila kranar, har bidragit till att nya kunder erhållits.

Kort om Monsun-Tison

Monsun-Tison är Atlas Copco-Gruppens specialföretag för hydrauliska och pneumatiska komponenter och styrsystem.

För hydrauliken är kunderna till övervägande del tillverkare av mobila maskiner som kranar, skogsmaskiner, gruvmaskiner etc.

För pneumatiken är kunderna till övervägande del tillverkare av förpackningsmaskiner, transportutrustningar etc.

Marknadsföringen av hydraulik sker genom Monsun-Tisons egen säljorganisation med säljbolag i Danmark, Tyskland, Frankrike, England, USA och Canada, medan pneumatik-sortimentet marknadsförs genom Atlas Copco-Gruppens säljorganisation.

Produktutvecklingen utförs av utvecklingsavdelningen i Borås under intim samverkan med kvalificerade kunder.

Produktionen sker i Monsun-Tisons verkstäder i Borås och Falköping. Närheten till Göteborgs hamn och flygplats är därvid en klar fördel för företagets växande export.

Hydraulcylindrar levereras till ett flertal mobila applikationer, bl a till gruvutrustningar tillverkade av Atlas Copco MCT.

Marknaden för pneumatiska komponenter ökar i takt med industrins fortlopande automatisering och mekanisering.

Under året har särskild framgång uppnåtts med en större specialcylinder till aluminiumindustrin.

Faktureringen ökade med 34 % och uppgick till 144 MSEK (107). För 1980 förutses en fortsatt expansion.

Produktutveckling

Hydraulik

Anpassningen av produktprogrammet till en internationell marknad fortgår.

Kraven på lägre energikostnader hos bl a mobila maskiner har ökat intresset för hydrauliska styrsystem med s k lastavkänning. Sådana system som automatiskt anpassar hydraultryck och flöde efter behovet, kan ge energibesparingar upp emot 20 %. Stora resurser har koncentrerats på utveckling av sådana styrsystem.

Utvecklingen går mot stigande arbetstryck för att därigenom få lättare och mindre utrymmeskrävande komponenter. 350 à 400 bar är idag trycknivåer som efterfrågas alltmer. Detta betingar utveckling av såväl styrsystem som hydraulcylindrar och motorer. Cylinderprogrammet har kompletterats för tryck upp till 400 bar.

Pneumatik

Produktutvecklingsarbetet omfattar såväl komponenter som system.

Monsun-Tison har specialtillverkat de hydrauliska riktningssystemen till tippningsanordningen på den här Kockums-dumpern.

Produktsortimentet kompletteras med produkter för universell användning inom olika branscher och produkter för speciella applikationer. Ökade krav på säkerhet och tillförlitlighet har satt sin prägel på utvecklingsarbetet.

Bland produkter som tillkommit kan nämnas typgodkända pneumatiska tvåhands säkerhetssystem och specialprodukter för mekanisering inom aluminiumindustrin.

Elektroniska styrsystem är ett annat produktavsnitt där successiv utbyggnad av sortimentet pågår.

Produktion

Årets maskininvesteringar hänförs sig framförallt till numeriskt styrda maskiner, specialmaskiner och modernare provningsutrustning. Detta har möjliggjort den snabba volymökningen.

Vidare har ett produktinriktat systematiskt rationaliseringsarbete bedrivits i syfte att sänka tillverkningskostnaderna och minska kapitalbindningen.

Arbetet med att förkorta genomloppstiden i produktionen kommer att intensifieras.

Personal

Antalet anställda var i medeltal 719 personer (646).

1979 är det första verksamhetsåret då enheten för hydrauliska cylindrar och marknadsföring av pneumatik ingått i Monsun-Tison. De utländska säljbolagen har fått ökade personalresurser.

Ett stort antal medarbetare har under året intresserat sig för vidareutbildning och avancemang. Detta har stimulerats av företagsledningen som satsat ytterligare på utbildningsstöd.

Resultat

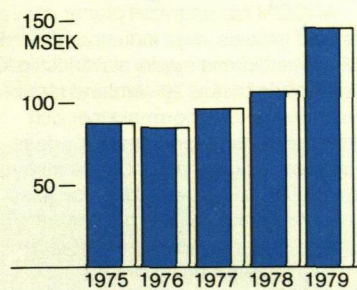
Monsun-Tisons ordergång uppgick under 1979 till 195 MSEK (108) och den fakturerade försäljningen till 144 MSEK (107).

Resultatet efter finansiella intäkter och kostnader uppgick till 6,8 MSEK (0,8). Den kraftiga resultatförbättringen beror förutom på den ökade faktureringen på att föregående års resultat belastades med kostnader av engångskaraktär på 4,1 MSEK.

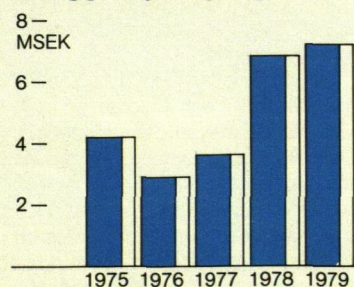
Investeringar i maskiner och inventarier uppgick till 7,2 MSEK (6,9).

Fakturering

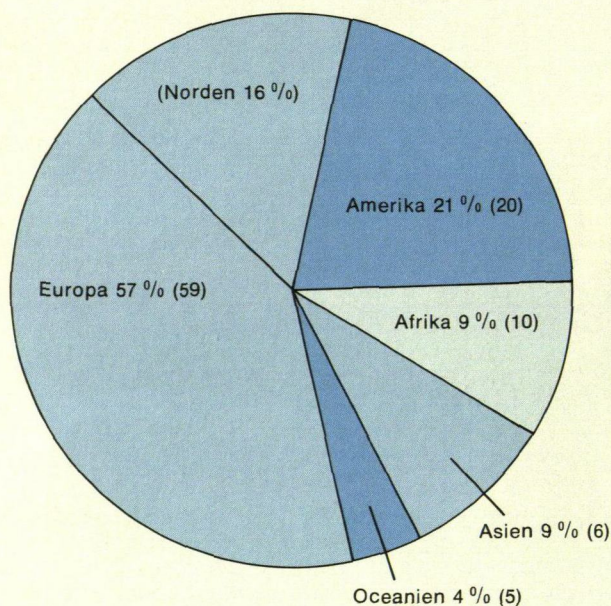
Investeringar i anläggningstillgångar

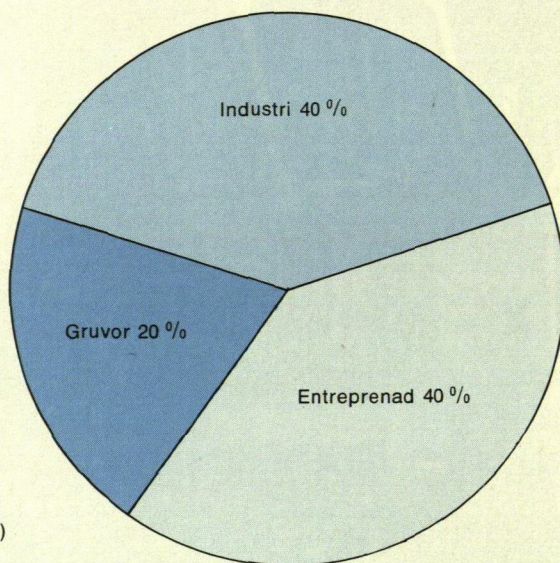
Utdrag ur boksluten för Monsun-Tison-gruppen

	1979	1978
Balansräkning	MSEK	MSEK
Omsättningstillgångar	39,4	32,3
Varulager	74,7	63,1
Anläggningstillgångar	14,8	13,3
	<hr/>	<hr/>
	128,9	108,7
Kortfristiga skulder	38,9	26,8
Långfristiga skulder	40,4	34,3
Obeskattade reserver	28,7	26,1
Eget kapital	20,9	21,5
	<hr/>	<hr/>
	128,9	108,7
Resultaträkning		
Fakturering	144,1	107,4
Rörelseresultat	13,6	6,2
Avskrivningar	4,2	3,9
Finansiellt netto	-2,6	-1,5
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	6,8	0,8
Medelantal anställda	719	646
Investeringar i anläggningstillgångar	7,2	6,9

Utblick mot marknaden

Fördelning av Gruppens fakturering 1979

Gruppens kundstruktur 1979

Atlas Copcos verksamhet omfattar huvudsakligen tre marknadssegment av vilka tillverkningsindustri och anläggningsverksamhet svarar för omkring 40 % vardera av försäljningen, medan gruvsidan svarar för 20 %. Atlas Copcos marknadsandelar beräknas uppgå till 15 % på gruvsidan, något mer på anläggningssidan, men betydligt mindre inom tillverkningsindustrin.

Inom tryckluftmarknaden som helhet är Gruppens andelar mellan 25 och 50 % i Skandinavien och i de flesta större utvecklingsländer. Goda andelar – mellan 15 och 25 % – noteras också i några industrialiserade gruvländer och i medelstora länder i Europa. Däremot är våra marknadsandelar fortfarande låga i de stora industriländer, som är hemmamarknader för betydande konkurrenter. Detta gäller särskilt USA, Japan och Västtyskland.

En viktig nyhet i Atlas Copcos marknadsföring är de servicekontrakt som introducerades 1979. I sin mest avancerade variant innebär dessa att kunden köper en garanterad funktion, där Atlas Copco åtar sig allt ifrån utbildning av kundens personal till underhåll och reparation av utrustningen under kontraktets löptid. Det är ett starkt säljargument hos kunder som är beroende av kontinuerlig drift.

Från några marknader

Sedan år 1975 har vi under den här rubriken presenterat ett antal olika marknader för att belysa de mycket skiftande förhållanden vår säljorganisation arbetar under. Följande länder har hittills presenterats: Danmark, Frankrike, Italien, Jugoslavien, Nederländerna, Norge, Storbritannien, Sverige, Ungern, Västtyskland, Indien, Saudiarabien, Sovjetunionen, Sydkorea, Kenya, Marocko, Nigeria, Sydafrika, Australien, Mexiko, Argentina, Brasilien och Venezuela.

Bolivia och ANCOM

Bolivia är en liten och ännu outvecklad marknad, helt beroende av sina tenngruvor. Gruppen har två dotterbolag med tillsammans 150 anställda i huvudstaden La Paz, belägen bland molnen på 3 700 meters höjd.

Cartagena-överenskommelsen 1969 skapade den andinska gemensamma marknaden, ANCOM, vars syften var ekonomisk integration och utveckling. ANCOM omfattar nu fem länder, Venezuela, Colombia, Ecuador, Peru, Bolivia, med sammanlagt 70 miljoner invånare och en BNP lika med Sveriges. I området finns viktiga gruvor

– bl a järn i Venezuela, koppar i Peru och tenn i Bolivia.

Stora anläggningsprojekt i området medför också behov av Atlas Copcos utrustningar och teknologi. Industrin är ännu outvecklad.

ANCOM har upprättat planer där varje land tilldelas vissa industribranscher, bl a för att kunna uppnå stordriftsfördelar. Bolivia utsågs till värmland för tillverkning av bergbormaskiner och kompressorer. Inom ramen för detta program åtog sig Atlas Copco att bygga en fabrik i landet. Skälet för Atlas Copcos beslut var bl a önskan att säkra företagets redan tidigare starka marknadsställning i området.

Svårigheterna i inkörningsskedet har varit betydande. Bristen på infrastruktur och underleverantörer, täta politiska förändringar och den i praktiken dyra arbetskraften har inneburit avsevärda oppoffringar för att projektet skulle kunna genomföras.

Fabriken, Atlas Copco Andina S A, invigdes 1979 och är redan en av Bolivias största mekaniska verkstäder. Den tillverkar lätta bergbormaskiner, transportabla kompressorer, och ett par typer medelstora, stationära kompressorer. I början importerades en stor del komponenter från Sverige och Belgien, men det lokala innehållet har

Tillverkning av XA-kompressorer vid Atlas Copco Andina S A, som är en av Bolivias största mekaniska verkstäder.

efterhand stigit. Fabriken kan enligt ANCOM-avtalet sälja de färdiga produkterna tullfritt till alla fem länderna medan importerade produkter åläggs tull.

Försäljningen till bolivianska kunder sköter Atlas Copco Boliviana S A, som arbetar med egna säljare och med återförsäljare. Företaget har bl a nått stora framgångar hos den statsägda tenngruvan Comibol. I Ecuador, Peru och Venezuela arbetar Atlas Copco liksom med egna säljbolag, medan man i Colombia representeras av agent.

Belgien

Efter Storbritannien kom den industriella revolutionen först till Belgien.

Tidigt växte det upp kolgruvor, stålverk, textilindustri och järnvägar. Sedan kriget har dessa traditionella branscher stagnerat, särskilt i den fransktalande delen (Ardennerna), medan nya branscher vuxit upp främst i den flamländska delen (Flandern). Belgien har blivit ett favoritland i Europa för utländska investeringar, trots att motsättningen mellan de båda språkgrupperna vållar vissa politiska risker.

Belgien är nästan hemmamarknad för Atlas Copco, alltsedan vi 1956 övertog ett företag som senare vuxit till Atlas Copcos största produktdivision, Atlas Copco Airpower N.V. Bolaget, som har 2 000 anställda i Belgien, tillverkar den övervägande delen av Atlas

Copcos kompressorer i sin moderna anläggning utanför Antwerpen, och är betydligt större än någon annan kompressorleverantör i Europa.

Atlas Copcos försäljning i Belgien och Luxemburg sköts av säljbolaget Atlas Copco Belgium S.A. med huvudkontor i Overijse utanför Bryssel, sex branschkontor, varav ett i Luxemburg, och 220 anställda. Marknaden är lika stor som Sverige, mätt med BNP, men mindre på gruv- och entreprenadsidan. Därför går en stor del av företagets leveranser till industrin. Bland kunderna märks metallverk, bilfabriker samt en rad kemiföretag.

Mozambique

För Mozambique innebär självständigheten en abrupt omställning.

Jordbruk är ryggraden i den ekonomiska utvecklingen av landsbygden men tillgången på billig elenergi, bl a från Cabora Bassa, ger utrymme för att bygga upp industri och att utveckla landets tillgångar av järn, koppar, marmor och andra ännu utforskade mineraltillgångar.

Behov av utrustning från Atlas Copco finns inom ovan nämnda sektorer och avser främst våra traditionella tryckluftdrivna maskiner, men även högmekaniserade riggar för vattenbörning.

Under 1979 har Atlas Copco genomfört stora leveranser av utrustning för vattenprojekt och stenbrott.

Finansiering av vattenprojekt, till vilka ett flertal riggar levererats av Atlas Copco, har skett med biståndsmedel och har inkluderat utbildning av mozambiquaner i skötsel och underhåll av samtliga maskiner.

Det nya systemet för import och distribution innebär förstatligande av alla tidigare agenter och importföretag.

Man är klart medveten om nödvändigheten att bygga upp en fungerande organisation för service och lokal distribution av reservdelar. Atlas Copco bistår i detta arbete.

BASF är ett av de många kemiföretag som är kunder till det belgiska säljbolaget. Den här kompressorcentralen utnyttjas för en rad kvalificerade uppgifter vid BASF:s anläggning i Antwerpen: drift av processer och maskiner, friskluft till andningsmasker, en bubbelbarriär mot oljespill vid företagets hamnområde etc.

Fortsatt import av våra produkter är dock direkt beroende av möjligheten till långfristiga krediter eller biståndsmedel för speciella projekt.

Atlas Copcos verksamhet i Mozambique sköts via moderbolagets exportavdelning i Nacka.

Japan

Sedan andra världskriget har inget annat industriland visat en sådan ekonomisk utveckling som Japan. Idag är landets BNP världens tredje största, tryckluftmarknaden den näst största. Flera branscher med stort tryckluftbehov är stora och växer snabbare än motsvarande branscher i nästan alla andra länder. Dit hör bil- och stålindustri, stenbrott samt tunneldrivning för vägar, kraftverk m m.

Marknadens behov tillgodoses främst av inhemska konkurrenter. Atlas Copco-Gruppen har emellertid länge, via sin återförsäljare Gadelius, sålt utrustning, främst oljefria skruvkompressorer till japanska kunder.

År 1979 bildades säljbolaget Atlas Copco Gadelius KK tillsammans med den tidigare återförsäljaren. Organisationen är under uppbyggnad, och företaget har nu ett femtiotal anställda med huvudkontor i Tokyo och två branschkontor.

Försäljningen av kompressorer har ökat kraftigt. Det ställer stora krav på leveransberedskap och service. Atlas Copco har också levererat hydrauliska tunnelriggar och introducerat andra produkter.

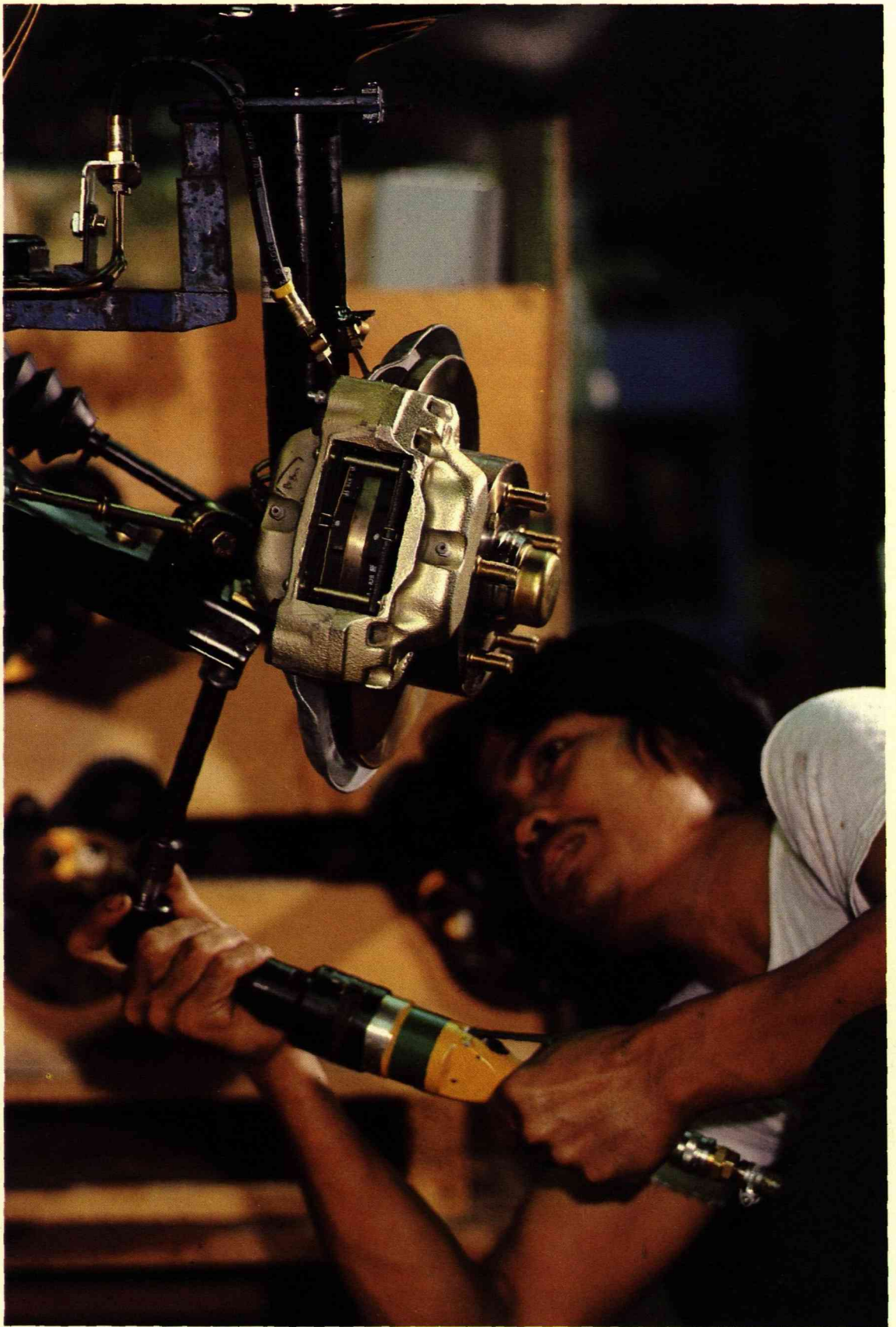
En av Atlas Copcos servicetekniker under kundutbildning hos den japanska entreprenören TAISEI Corporation i samband med leveransen av två Boomer tunneldrivningsaggregat.

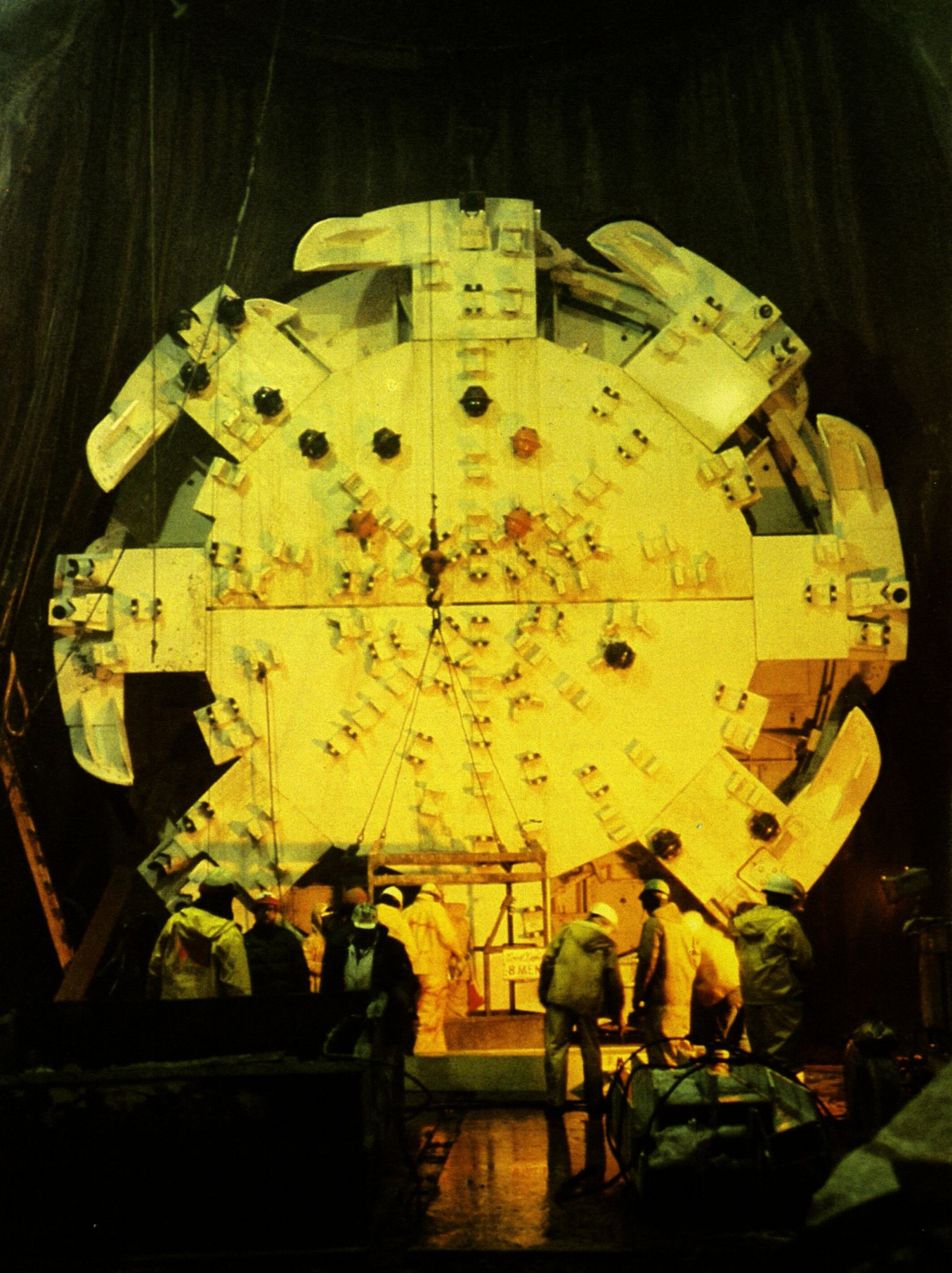
Till höger:

Vid en monteringsbana hos Nissan Motors i Singapore tillverkas Volvo-bilar med hjälp av bl a Atlas Copcos mutterdragare och slipmaskiner.

Omslagets baksida:

Genom övertagande av det amerikanska företaget Jarva Inc. kan Atlas Copco nu erbjuda marknaden tunnelborrningsaggregat med kapacitet att borra tunnlar, i ett enda arbetsmoment, av upp till 10 m diameter.

Atlas Copco